

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SANDOR

Polgármester ur,

visszhangként az ön felhívására, hogy a város lakossága fizesse be a hátralékos pótdadákat és taxákat, írjuk önhöz ezeket a sorokat. Teljes mértékben az ön felhívása mellé állunk. A polgárságot kérjük mi is, legyen eleget adózási kötelességének önmagától, mert a városnak pénzre van szüksége. Ne várja be senki, amíg a végrehajtó megjelenik a házában, amíg a tanács kénytelen a törvény erejével összeszedni a közigazgatás fenntartásához szükséges működéseket. Mindenki igyekezzék legalább is teljesíteni köztartozását, hogy a városi pénztár is eleget tudjon tenni kötelezettségének.

Mikor polgármester úr felszólításának ekhóját megadjuk, csak azt tesszük amit meggyőződésünk diktál. Segíteni kell a város vezetését, hogy a mai nehéz helyzetben a helyét megállja. Dícsérő és kritizáló cikkeink egyaránt ezt a célt szolgálják. De meg kell ragadnunk egyben az alkatmat, hogy levonjuk a tanulságokat polgármester úr felhívásából és — ha nem veszi rossz néven — néhány proposícióval lendítsük előre a városok boldogulásának nagyon is szédülő, botorkáló, el-elakadó vánszorgását.

Polgármester úr felhívása a *nequeo si flectere superos, acheronta movebo* mondatát juttatja eszünkbe. Miután a városoknak nem sikerült a kormány szívére megpuhítani a városok anyagi boldogulása iránt, most megint a mélységekbe kell nyúlunk, hogy ott keressünk erőforrást, hogy ott mozgassuk meg a megmozdíthatót. Csak hiábavaló ne legyen. Mert ha a nép nem fizeti a régi pótdadákat és a taxákat, ez részben azt is jelenti, hogy nem tudja fizetni. Nem mindig rosszindulat, gonoszság és a közérdek gyűlölete tartja vissza a zsebekben az adót, hanem a fizetésre való képtelenség is. Amit mi nem egyszer mondtunk, amikor optimistának tartottuk a magasilletékek kivételét: valóra vált. Láttuk és hangoztattuk, hogy a papíron kivetett milliók nem mind fogynak befolyni. Csodálkoztunk, hogy a mai teljesen megromlott és aláesett gazdasági helyzetben annyi is beömlött a városi kasszába, amennyit e lap hasábjain nemrég kimutattunk és hogy ennyi beömlött, valóban megható bizonyították amellett, hogy a város lakossága ismeri önnel szemben kötelességét. De a lehetetlenlen önök sem tudnak győzni, el kell fogadni igazságként azt az akxiómát, hogy adókat sokkal könnyebb kivetni, mint behajtani.

Nincs is más segítség polgármester úr, minthogy a városok indítsanak azonnal országos akciót egy új közigazgatási, pénzügyi politika megteremtésére. A palliatív gyógymódok nem használnak, a gyökerénél kell megfogni a kérdést. Ne vegye *shoking*-nak, hogy ez az ötlet a sajtótól indul ki, mi lemondunk a szerzői jogról, előtűnk csak az eredmény a fő. Polgármester úr ismert szerénysége, üres hivalkodástól való böles tartózkodása, mások véleményének türelmes meghallgatása is megengedi, hogy akkor is a fórumra lépjen

valamely indítvánnyal, ha az kívülről surran be a városháza falai közé. Kérjük tehát önt, javasoljuk, szíveskedjék haladéktalanul összehívni a romániai városok országos szövetségét, hogy ez a szövetség lépjen azonnal érélyes akcióba a városok anyagi helyzetének gyors megmentése érdekében. A szövetség legsürgősebb munkálatai a következők legyenek:

1. Vegye azonnal szakszerű vizsgálat alá az új közigazgatási reform pénzügyi részét és már most, mielőtt a törvényjavaslatot megszavazzák, interveniáljon és ha kell, tiltakozzék a kormánynál az ellen a fenyegető veszedelem ellen, hogy az állam a városoktól az eddigi szubvenciót visszavonja. E szubvenció az új egyenes adótörvényen alapul és a városok egyik létekérdése. Olyan nagyjelentőségű ügy ez, hogy a városok vezetőinek az első pillanatban, amikor e szubvenció-elvonás lehetsége is felmerült, már *prompóba* kellett volna lépniök e katasztrófális intézkedés eszméje ellen.

2. Interveniáljon a városok szövetsége sürgősen a kormánynál az ellen, hogy a közigazgatási reform elvegye a városoktól azokat a taxákat és illetékeket, amiket eddig a városok szedtek. Ha a városok közlekedési bevételeitől (utadó, közvezetvám) megfosztják, a városok még annyira sem tudnak eleget tenni városrendezési, utca-kezelési, ütfenntartási kötelezettségüknek, mint eddig. Egyáltalában, végre érélyes harcot kell indítani az ellen a tendencia ellen, hogy a városi közigazgatást saját igazai hivatásának teljesítésétől leszorítják és egyszerű állami végrehajtó közeggé degradálják.

3. Kérni kell a kormányt, hogy adja vissza a városoknak azokat az adókat, amiket Erdélyben a városok szedtek és világszerte a városok szednek ma is. Ezek sorában legfontosabb adónemünk a vigálmadó volt. Nagyvárad városa nagy küzdelmek árán valósította meg ezt a természetes és helyes adófaját, amelyből igen szép jövedelme volt. Utánunk botorkáltak csak ennek a bevezetésével a többi városok. És ettől az adótól a kormány egy tollvonással fosztott meg bennünket.

4. Létesítsen a kormány a Creditul Industrial mintájára olyan pénzintézetet, amely a városokat olcsó hosszulejáratú kölcsönökkel látja el beruházások céljaira. A városok nem képesek többé arra, hogy évtizedekre szóló alkotásokat egyszerre fizessenek ki. Ha ilyen pénzintézet sürgősen nem létesül, a városok hosszú ideig egyáltalában nem fognak semmiféle beruházásokat teljesíteni, mert erre nem lesz anyagi erejük.

5. A kormány mentse fel a városokat az állami terhek viselése alól és vegye át anyagilag is az állami hivatalok fenntartását. Viselje az állam minden városban a népesedési hivatalok, katonai ügyosztályok és hasonló állami jellegű hivatalok költségeit. Ezeknek a hivataloknak helyi közigazgatási jellegük nincs. A városoktól átvett iskolák dologi kiadásait épp úgy viselje az állam, mint a személyzeti kiadásokat. Ki lehet mutatni, hogy Nagyvárad költségve-

tésében több millióra rugnak azok a kiadások, amelyekkel teljesen szoros értelemben vett állami feladatok teljesítését fedezüik. Kétségteljesen így van ez Románia többi városaiban is.

6. Intézkedjék a kormány, hogy a városi közszállításokat szigorúan pénzügyi alapon bírálják el és minden más szempontot a közszállításokból ki kell eliminálni. A városoknak más formában kell román célokra áldozni, nem pedig a közszállításon való jogosulatlan előnynyújtással. Olyan áldozatot nem lehet kívánni a városoktól, hogy közszállítási ajánlattevők közül a drágább kapja meg a munkákat, vagy liferálásokat, ha az illető román, még pedig megkapja azon a hátrányosabb áron, amit felajánlott, nem pedig azon az előnyösebb áron, amit a városnak egy nemromán ajánlattevő felkínált. A közszállítások komolyosságát vissza kell állítani, mert ezen a téren a jelszavak nem dominálhatnak. A városok nem engedhetik maguknak azt a lukszust, amit ma Erdélyszerte látunk, amikor nyomtatványszükségeiket sokkal drágábban szerzik be, építkezéseiket sokkal drágábban végeztetik nemzeti iparpártolás címén, mintha szigorúan a közszállítási szabályokhoz ragaszkodnának. Olyan gyatra a városok pénzügyi helyzete, hogy a takarékoskodás rovására politikát nem folytathatnak.

Polgármester úr, ezek csupán hirtelenében odavetett indítványok, de kétségteljesen kardinalis pontjai a városi pénzügyi politikának. Nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy alulról már kimerültek az anyagi erőforrások és felülről kell megváltoztatni egész városi adózási rendszerünket, hogy a városok pénzügyi elfulladását megakadályozzuk.

Polgármester úr bizonyára átlátja, hogy itt késlekedni nem szabad. A városi lakosság adó- és illetékhátralékai nem fognak segíteni a városok anyagi vergődéseiben. Új utakra, új csapásokra van szükség. A dolgok mélyére kell hatolni.

Érdeklődéssel várjuk a városok kongresszusának összehívását és a kongresszus önértékes, öntudatos és energikus felépését.

~~~~~

A német fajvédők Ludendorffot jelölik birodalmi elnöknek

Münchenből jelentik: Hitler a „Völkischer Kurirban” az Ebert halálával megüresedett birodalmi elnöki székre olyan elnökjelöllet követel, akiben kimondottan megtestesül a német nép szabadságakarata.

Ugyanebben a lapszámban Ludendorff is közöl egy nyilatkozatot, amiben egész erejét rendelkezésére bocsátja a nép és az állam javára. Azt hiszik, hogy a német fajvédők pártja Ludendorffot rövidesen hivatalos elnökjelöltté fogja kiáltani.

Az aradi püspökválasztás zsinati tagjai

Megegyezés az aradmegyei nemzeti párt és a liberálisok között —

Aradról jelentik: Tegnap kezdődött meg Aradmegye területén a görög-keleti román szentszéki tagjainak választása. Goldis László dr volt miniszter, a nemzeti párt vezére már régebben tárgyalásokat folytatott Georgescu János aradi prefektussal, hogy a választások politikamentes lefolytatása érdekében kössenek a politikai pártok paktumot. Ezt a politikai pártok vezetői alá is írták és a hirdetményben felhívták a választókat, hogy a közös és hivatalos listára szavazzanak. A szavazás tegnap ment végbe és huszon négy zsinati tagot választottak és Nagyhalmagy kivételével mindenütt a hivatalos lista ment keresztül.

A most lefolyt szentszéki választások azért fontosak, mert az ujjonnan megalakuló szentszéki választja hatvan napon belül az aradi egyházmegye új görög-keleti püspökét.

A választásoknak különben volt érdekes mozzanata. Roxin görög-keleti esperes körlevelet intézett alantasaihoz, melyben tiltakozik a politikai pártok megegyezése ellen.

Ki milyen nyugdíjra tarthat igényt

Rendelkezés az özvegyi nyugdíjról és a gyermekneveltetési pótlékról

Megírtuk, hogy Bratianu Vintila a napokban terjesztette a parlamenti bizottság elé a nyugdíjtörvény-tervezetet, melynek részletezése elérkezett most Bihar megyéhez is. A tervezet szerint az állami tisztviselők állandósítása három évi szolgálat után kezdődik. Tíz évi szolgálattal kell rendelkezni a tisztviselőnek, hogy nyugdíj jogosultsága legyen. Ötvenhat évi korhatár, vagy 35 évi szolgálat jogosít teljes nyugdíjra, melynek maximuma havi 3000 lei. Ez alkalommal figyelembe veszik a kistisztviselőket, akiknek havi 500 lei törzsfizetésük van. Ezek 35 évi szolgálat után szintén teljes nyugdíjat kapnak.

Az özvegyi nyugdíjra így intézkedik a törvénytervezet: Az özvegy 26 százalékát kapja férje fizetése után, ha két évig élt vele törvényes házasságban, három év után 28 százalék jár, azonfelül öt év után 50, tizenöt év után 60, harminc évi együttélés után 70 százalék az özvegynek járó nyugdíj. Neveltetési pótlék egy gyermek után 20, két gyermek után 35, három gyermek után 50 százalék. Árva után egy gyermeknél 50, két gyermeknél 65, három árva gyermek után 75 százalék a pótlék.

Bűnvádi feljelentés

A Kolliner-cég ellen

Megírta a „Nagyvárad”, hogy a Mar-morosch Bank csődöt kért a Kolliner D. és Fia cég ellen. A régi, jóhírű cég helyzete az utóbbi időben válságosra fordult, a cégnek ma négy millió körüli tartozása van. Az egyezkedési tárgyalások hetek óta folynak, azonban most újabb komplikáció támadt.

Az Economia r. t. megbízásából dr Andru Szever a rendőrségen bűnvádi feljelentést tett hitelezési csalás címén a Kolliner-cég ellen.

Kollineréknek ugyanis az Economianál 2 és fél millió folyószámla tartozása van, amelyre biztosítékul az árukészlet és a kinlevőségét kötötte le. A kötelezettségnek azonban nem tudtak eleget tenni és 1924 december 3-án újabb hitelezési meghosszabbítást kért. A feljelentés szerint azonban sem a kinnlevőség, sem a lekötött áru nincs meg.

A Kolliner-cég válsága közgazdasági

körökben nagy meglepetést keltett és annak fejleményeit élénk figyelemmel kísérik.

P. Gulácsy Irén nagy kolozsvári sikere

A kolozsvári magyar színházban rég nem előzött meg bemutatót olyan érdeklődés, mint amilyennel a „Nagyvárad” illusztris munkatársának, a kiváló erdélyi íróknak, Pálffy György Gulácsy Irénnek pályadíjnyertes színművét, a „Valutát” várták.

Eszt a fesztűlt várakozást teljes mértékben igazolta a klasszikus művészettel felépített darab hétfő esti színterében, hatalmas sikere. A színház nézőtere zsufoltságig megtelt a legelőkelőbb közönséggel s a „Valuta” egyes jelenetei egyre fokozódó erővel ragadták magukkal a publikomot.

Pálffy né bemutatójának részletes ismertetésére csak a holnapi számunkban térhetünk rá. Ma lapzártá előtt a premiernek csupán első felvonásáról ad számot a kolozsvári telefon. A darab előadása, mialatt e sorokat írjuk, teljes erővel robot a legszebb siker betetőződése felé. Az első felvonást a közönség szünni nem akaró óvációjával fogadta s a kintünő szerzőt számtalanszor hívta a függöny elé.

Milliók marhacsempészt fedezett fel a csendőrség

Arlesanu csendőrszázados vezeti a nyomozást

Több, mint két hete a legnagyobb csendben egy nagyszabású marhacsempészési ügyben folyik a nyomozás.

Ma még hivatalos információt a nyomozás eredményéről nem kaptunk és így csak arra szorítkozunk, amit magánértesítés útján sikerült megállapítanunk. A marhacsempészség szokatlanul nagyarányú és az államot nagy károsodás érte az elvesztett vám miatt. Értesülésünk szerint a csempészségbe jelentékeny személyiségek vannak bekeverve úgy, hogy az ügynek sokoldalon lesz folytatása. A tegnapi nap szenzációja az, hogy a csendőrség őrizetbe vett egy B. M. nevű nagyváradai hölgyt, akit tegnap a helyszíni szemle megtartásához Szalárdra kísérték ki.

Hogy jöttek reá a csempészséres

Február hó 21-én a szalárdvidéki parasztság feljelentést tett a csendőrségnél, hogy a földjeiken keresztül nagy szárvasmarha csordákat hajtottak át a határ felé és az átvonuló állatok úgy letaposták a földet, hogy a vetés teljesen kárba veszett. A parasztok azt is elmondották a feljelentésben, hogy az első marhaszállítmányt február 8-ról 9-re, a másodikat pedig 19-ről 20-ra virradó éjszakán hajtották keresztül a földjeiken, illetve a határon.

A csendőrség azonnal tisztában volt vele, hogy itt igen nagyarányú marhacsempészségről van szó és a legnagyobb csendben bevezették a nyomozást. A nyomozás eredményeképpen letartóztatták Váczi Istvánt és Krausz

Gyulát. A két embert néhány napig az ügyészségi fogházban őrizték, de tegnapelőtt Nagyváradra jött G. a Nicolai szalárdi csendőrszázados és az ő jelentése alapján dr. Ariesanu százados, csendőrszázados parancsnok arra kérte az ügyészt, hogy a két embert adják át a csendőrségnek, hogy a helyszínen szembeállítsák a lakosokkal.

Egy budapesti bankigazgató szerepe

A csendőrség csakhamar fényt derített az egész ügyre. Megállapították azt, hogy január hónapban Nagyváradon járt K. budapesti bankigazgató, aki marhakereskedéssel foglalkozik. Ez a bankigazgató a hölgy révén szerzett Nagyváradon összeköttetéseket.

Ezután hozzáfutott a marhavásárláshoz és mintegy száz darab hizott ökröt vásárolt. A marhákat egy határmentit tanyán gyűjtötték össze és mert egy transzportban félték át-csempészni a határon, két szállítmányban vitték át tíz napi időközben.

Tekintettel arra, hogy számottevő személyiségek vannak a nem mindennapi nagyszabású marhacsempészsében kompromittálva, Nagyváradon, ezeket egy magasállású kolozsvári főtisztviselő hallgatja ki.

A várméltóság részéről Manu Mihály főnök folytatja a nyomozást. A megállapítás szerint összesen 96 darab ökröt csempészték át a határon, azonban ez csak két szállítmány volt. A vámhivatal információja szerint azonban ez a csempészség a határ több pontján keresztül hónapok óta folyik és az állam kára az elvesztett vámokban igen nagy összeget tesz ki.

Értesítés

F. hó 16-án, szerdán délután 6 órakor tartja a legközelebbi nagy

árverését

a Humanitas, amelyen a többek között egy értékes porcelán és pohár magángyűjtemény kerül árverés alá.

Humanitas

Tavaszi angol szövet ujdonságaink megérkeztek.

Különlleges mintáink Nagyváradon egyedül cégünk részére vannak lekötve.

Lebovits és Fia szabók

Telefon 871 és 375

APOLLÓ MOZGÓ

Ma, kedden utoljára **A halálraitélt kezei** (Orlac kezei)

Izgalmas dráma 6 felvonásban. — A főszerepben: CONRAD VEIDT. Érdekfeszítő téma. — Borzalmasan szép vonatösszeütközés. — Ezt megelőzi:

Foghuzás fájdalom nélkül.

Vigjáték 1 felvonásban.

Holnap, szerdán először: **TARRAS BULBA** Holnap, szerdán először:

Gogol híres regénye a lengyel szabadságharc idejéből.

Nyilatkozik a baptisták vezetősége is

A Nagyvárad hasábjain között baptista cikkekre vonatkozólag az alábbi sorokat kaptuk:

A Nagyváradban rólunk, szerény és alig számottevő baptistákról igen súlyos tévedéseket tartalmazó nyilatkozatok jelentek meg.

Azt a kijelentést, hogy a baptizmus nem vallási, hanem politikai egyesülés, kénytelen vagyok a leghatározottabban visszautasítani. Erre egyetlen bizonyítékot sem tudna felhozni senki, de ha birtokában volna bárkinek ilyen, úgy nagyon kérem azt nyilvánossá tenni. Hogy Romániában is így nyilvánul meg a baptista propaganda, elsősorban a román felekezetekkel, aztán az állammal szemben ez is esuka jelszó, amelyet adatok nem támogatnak. A baptizmus nekünk csak gyűjtőnévünk, mi különben keresztények vagyunk és a történelem tanítja, hogy a keresztény vallás, mint olyan, mindig ott kezdette hitének továbbterjesztését, ahol egy buzgó hivat és sohasem tett különbséget nemzetek között, sőt az igaz kereszténységben a nemzetek összeházaszkodnak, szeretve egymást. Hogy tehát Romániában a románok között terügelésünk feltűnő, ez először azért van, mert 40 éves missziói munkánk és fáradságunk eredményei kezdenek kibontakozni. Mert, mint Ciorogar püspök ur is kétségteljesen tudja, már 1886–87. években Arad és Bihar románok részén voltak baptista almarítések. A román imperium már átvett cirka 8 ezer román baptistát, kiknek száma jelenleg 22 ezren felül van, míg magyarok 6000 vagyunk. Ciorogar püspök ur ezt a papság alacsony létszámának és az amerikai pénznek tulajdonítja. Szerény tapasztalatunk szerint ez nem így van. Pap van elég, de azok többet politizálnak, mint lelkeskednek, tisztelet a kivételnek és számos pap indolenciája, amelyről fogva nem foglalkozik a néppel a templomok kívül, okozza a nép elhidegülését vezetőitől. A templomokban, hol a nép hetenként egyszer jelenik meg és akkor is csak a népnek kicsi része, nem lehet az összes lelképásztori ténykedést elvégezni. A nép román és magyar ateista befolyás alatt van állandóan, korcsma, pálinkakamrás, melyekben naponta többször benyit s az ott folyó társalgás olyan befolyást jelent, amit az igen ritka templomi működés ellensúlyozni sohasem fog tudni.

A nép kezébe bibliát kell adni és a lelkész karta arra kell kéri, hogy menjen el a nép házaikba és magyarázzák nekik az életet megnevező tudó bibliát.

Az amerikai pénzre csak azt felelem, hogy a baptizmus nincs ráutalva ilyen segítségre. Ezzel nem azt állítom, hogy külföldi testvéreink a misszió különböző ágait nem támogatják. Mi baptisták, tehetőségünkhez mérten és ahogy azt a biblia elrendeli, kiadjuk összes jövedelmünk tizedét az Ur országa céljaira. Hogy élő és számszerű példát adjak, annak a gyülekezetnek az adakozását hozom fel, mely csekélységem vezetése alatt áll. A váradai magyar gyülekezet (van külön román gyülekezet is), melynek a múlt év végén 309 tagja volt, köztük sok szolgá, katona, családfele és iparosgegd, 1924. évben 204.810 lelt adakozott. Ha 309 lélek ennyit ad szegény városi proletársorsban, akkor hozzávetőleg megállapítható 22.000 román és 6000 magyar tag adakozása, kik közt a falusi elem vagyos. A magyar kormányok jóindulatáról sohasem tudtam, pedig baptistaságom negyedik évtizedét taposom. Azt azonban positive állítom, hogy az elismerés iránt beadott kérvényünk 1894-től 1905 november 5-ig hevert a magyar kultuszminisztérium illetékes osztályán, fényes bizonyítékul a magyar kormány irántunk táplált rokonszenvének. Mi sohasem vártunk politikusoktól sem magyar, sem román uralom alatt támogatást. A politikát oly szennyesnek ismerjük, hogy azt nem tartjuk méltónak az egyházhoz, azt csak a jó Istentől kérjük. A püspök ur ömlétsága azt állítja, hogy csak a reformátusok hagyják el hitüket a baptizmus kedvéért és azok vannak többen. Bizonyosságul állítom magamat, ki melótt megérttem, római katolikus voltam. Gyülekezetünkben legbővebben vannak románok, 22 ezer, református 4000, római katolikus, lutheránus, unitárius, mohamedán, zsidó, orosz 2000. E számokban csak az aláírtak tagok értendőek, gyermekek és más családtagok kivételével.

Az egyházak főpapjai, akiknek tekintélyét elismerem és tiszteltem, vallási felfogásban elfogultak. Elfogultak, mert saját egyházuk összetételén kívül a többi s különösen az evangélium szerint megalkozott egyházak belső összetételét, a lelkekre hatni tudását nem ismerik, az ilyen u. n. szektákat nem tartják érdemesnek behatóbban vizsgálni. Pedig nem szabad volna feledniük, hogy annak idején Izrael vénci is így gondolkodtak a Jézus és a 12 tanítvány munkájáról, semminek sem tartottak őket. A jövő aztán megmutatta, hogy a lenézett názáreti fiú Jézus és a 12 galileai halász volt valami. Nem mindig a nagytömegnél van az igazság, a kicsiből lehet nagy is. Nagy emberek nagyot tévedhetnek, így azok is tévednek, akik minket, baptistákat ilyen könnyen felületesen akarnak elintézni. Tévednek abban is, ahogy a református egyház demokráikus berendezését megítélik. A szószék tényleg kevés a lelkek kielégítésére, de a hiányt az oltár, vagy fényes papruhákban lefolytatott egyházi szolgálat sem pótolja. Ebbe az úrbe az evangélium, a biblia illeszthető be eredménnyel s mellé olyan egyházi szolgák, kik nem politikusok, hanem Jézus Krisztusnak mindenki szeretői tudó lemondó és önmegtagadó alázatos szolgálói. Hogy a nép teljes hitet nyerjen, ahoz az Isten igéjéből nyerhető szentszellem és nem misztikum kell. Főpásztor ur azt állítja, hogy a baptisták nem reformátorok. Abban az értelemben nem mint Luther. Kálvin, Zwingli, kik óriási tömegeket tudtak kijemélni olyan mélységes lelki elcsánoltságából, melyben csak elbizakodott, csak az egyházat és nem Istent követő egyházfők tartották őket fogva. Ez abban a korban ugy volt jól és nagyon nagy mű volt. Ezzel szemben a baptisták egyénekenkénti reformációra törekednek. De ha a baptistákat üldöző bármely főpap alkalmat vehetne, tapasztalhatná, hogy az

áttért baptista áttérése után többé nem káromkodik, nem részeges, nincs játékszenvedélye, nem jut cselekedeteiért fogházba, szabad a fajtalan élettől és mindentől, ami sok más egyházakban nem is szegyeit szokás. Talán ez is reformáció, sőt intenzívebb, mint a tömeges. Azt mondhatná, hogy köztünk sok az iparos, eszmát, sőt bocsokot viselő reformátor, kik theológiai szempontból nem jöhötnak számításba. Ez igaz, de hitünk onnan ered, ahonnan azoknak is kellene hogy kérjenek, kik tudással bírnak, de komolyhittel nem.

Azt is méltóztatott állítani, hogy a baptisták „keresnek, de nem tudják mit.” Mi amit kerestünk, azt meg is találtuk, t. i. Jézus Krisztust és benne a megújódott életet, az erkölcsi és értelme újja születést. Hitünk a gyakorlati élet terén be is bizonyosodik, azért tudunk szenvedni, áldozatot hozni, tudjuk ellenségeinket szeretni, üldözőinket imádkozni. Lelki életet élünk, olyanok vagyunk, belül, mint kívül, nem külszínre törekszünk. A biblia egyedüli utmutatónk, mely tanít arra is, hogy tiszteljük a felettünk uralkodó hatalmakat, kiket Isten helyezett az uralom székebe, kik felelősek neki minden ténykedésükért. A biblia tanulókról csak annyit, — bár állásfoglalásuk szerény véleményem szerint Uttestamentum ellenes, — hogy forradalmároknak tekinteni őket nagy tévedés. Forradalmárt nem a biblia mellett, másutt méltóztatassanak keresni.

Külömben kérem a Főpásztor ur bocsánatát, ha egyszerűségemben talán akaratom ellenére is megbántottam volna, mert ezt — őszintén mondom — nem akartam.

Fogadja legmélyebb tiszteletemet
Nagyvárad, 1925. március 12.

Darabont Gyula,
szövetségi titkár.

A szószok követelik a közigazgatásban az anyanyelv használatát

A közigazgatási reform szenátusi tárgyalása alkalmával Poloni szósz szenátor éles beszédben kritizálta a javaslatot és beszédére Brattianu miniszter hosszas válaszában fejtette ki a kormány kisebbségi politikáját. A miniszterelnök beszédére feleletképpen dr. Hans Otto Roth a szósz parlamenti csoport elnöke ma részletes nyilatkozatot tett közzé. Roth apórora taglalja a miniszterelnök fejtegetéseit. Foglalkozik elsősorban az agrárreformmal, a melynek igazságtalanságait és tendenciáit, valamint részrehajlását mutatja ki. Majd áttér a kormány iskolapolitikájára és vázolja, hogy Angelescu mindazokat az iskolai szabadságokat, a melyet a magyarok Apponyi törvényei dacára, a kisebbségeknek meghagytak, teljesen megnyirbált. Az érettségi törvény — úgy mond — megfosztott bennünket attól, hogy a középiskolákban abszolút vizsgákat tarthassunk, az anyanyelv használatának joga lényegesen megcsorbult, felekezeti iskolák létesítésének jogát korlátozta közszorították és teljesen veszélyben forog saját tanítóink fölött gyakorolt fegyelmi jogunk is. A közigazgatási reform nem intézkedik az anyanyelv szabad használatáról és nem kötelezi a tisztviselőket, hogy a kisebbségi nép nyelvét használják. Mig a magyar uralom alatt Iván Miklós püspök, mint a nagyszebeni törvényhatóság tagja és Voicu Nitescu, mint a brassó törvényhatóság tagja tényleg anyanyelvükön tárgyaltak, ma ugyanezt a közigazgatási reform nem engedi meg nekünk. Hajdan cégeliratainkat német nyelven írtuk ki, ma ezt vagy megtiltják, vagy pedig súlyos adókkal büntetnek érte. A közigazgatási életben számos eset bizonyítja, hogy a kisebbségek nem élvezik a jogegyenlőséget. Főlösképes még egyéb adatokat is felsorolni annak a bizonyítására, hogy népünk elkeseredése jogosult.

Hans Otto Roth ezután a kisebbségek loyálisását ecseteli, a mely minden kétségen felül áll, s a mely Erdély kisebbségi népének állandóan békés és törvénytisztelő magatartásával bizonyítva van. Ráter ezután a miniszterelnöknek arra a kijelentésére, hogy Románia nemzeti állam és erre vonatkozólag a következőket mondja:

— A miniszterelnök ur figyelmeztet bennünket, hogy Románia egységes nem-

zeti és nem többnyelvű állam. Azt hiszem, egy állam jellegét nem törvényes intézkedések, vagy külső elnevezések adják meg, hanem a tények és a körülmények ereje. A román állam kétségteljesen nemzeti állam abban az értelemben, hogy a román nép számánál és hatalmánál fogva az államban domináló helyzetet tölt be. Nem lehet azonban egy állam nemzeti állam az ismeretes politikai doktrina értelmében abban az államban, ahol ötmilliónyi olyan polgár él, a mely nem tartozik az államot vezető néphez és a mely az egész népesség egyharmadát teszi ki. Litvániában, Észtországban a kisebbségek a lakosságnak egyötödét sem teszik ki, mindamellett nekik a törvény széleskörű nemzeti autonómiát biztosít. A miniszterelnök jól ismeri a történelem erejét. Reméljük tehát, hogy majd ő is be fogja látni, hogy az idő a kisebbségekért dolgozik és a kisebbségi kérdés az utóbbi öt évben a világpolitika problémájává vált.

A miniszterelnöknek arra a kijelentésére, hogy a gyulafehérvári határozat csupán nemzeti manifestáció volt és nem jogforrás, Hans Otto Roth kijelenti, hogy

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Ma, kedden utoljára 5, 7 és 9-kor

A szerelem tragédiája

Monumentális film 10 felvonásban.

A főszerepben: Emil Jannings,
Mia May, Wladimir Gaidarow
és Erika Glässner.

DORIAN FILM!

A két rész együtt!

a szász nép állandóan fog a jövőben is hivatkozni Gyulafehérvárra és követelni fogja az ismeretes határozatok végrehajtását és megvalósítását. A miniszterelnök kifogásolta, hogy Poloni szenátor a külföldre való apellálást emlegette. Roth erre kijelenti, hogy a szász nép minden lehető és megengedett eszközt megragadott, hogy itthon közvetlenül a kormány

utján igyekezzék a kisebbségi jogokat megvédeni. Ha azonban azt látja, hogy ezek a kísérletek végleg és teljesen hiábavalóknak bizonyultak, úgy a szász nép mégis kénytelen a Népszövetséghez fordulni, természetesen teljes csendben és feltűnéselkeltés nélkül, anélkül, hogy ezzel a lépéssel kérkednék vagy fenyegetőznék.

Az erdélyi kereskedők kolozsvári nagygyűlése

A királyhoz is elmennek a kereskedők

A lakbérleti törvény, mely a háztulajdonosoknak szabadkezet ad üzlethelyiségeik fölött, a legnagyobb bizonytalanság elé állította a kereskedőtársadalmat.

A kereskedők ezer és egy nehézséggel küzdenek gazdasági viszonyaink összekuszált labirintusában. Óriási adóterhekkel kell elviselelniük és nem igaz az, hogy a forgalmi, vízi, üzletbér utáni, globális és még legalább ötvenféle adó végeredményében ugys a fogyasztót sújtja. Az árak felszöknek, a drágaság nő s a fogyasztani tudók száma egyre kevesebb. Végso csapásként megjelent az üzletbérnek korlátlan emelkedésének lehetősége és vannak háztulajdonosok, akik tíz év. leszorított lélegzését akarják egyszeribe pótolni. Ismerünk eseteket, amikor az *aranybér háromszorosát követelik* lelkiismeretlen kapzsisággal egyes kereskedőktől s az ilyen uszoraesetekkel szemben nyújtana törvényes védelmet a Vadul Comercial.

A Vadul Comercial életbeléptetése érdekében nagyjelentőségű országos jellegű kongresszust tartottak Erdély kereskedői tegnap Kolozsváron. Már számos ankét, gyűlés, memorandum, elaborátum akart hatni abban az irányban a kormányra, hogy a Vadul Comercial név alatt ismeretes védelmi intézkedés életbe léptessék. A kormány azonban határozott visszautasításban részesítette az eddigi kereskedő-akciókat. Az országos mozgalom ma még nem tudni, hogy fog-e sikerrel járni, de várható, hogy az egyöntetű fellépésre a kormány mégis csak meggondolás tárgyává fogja tenni, hogy kitégye-e oly végzetessé válható megrázkódtatásoknak a kereskedelmi életet, amit a szabad felmondás okvetlen maga után von.

A gyűlés lefolyásáról kolozsvári tudósítónk a következőket jelenti:

Az országos tiltakozó gyűlésen nagy számmal képviselték magukat Brassó, Szatmár, Arad, Temesvár, Nagyvárad, Déva, Lugos, Szeged és az erdélyi kisebb városok kereskedelmi testületei. A megnyitót Tuffli Rihard, a Sfatu kolozsvári elnöke nyitotta meg, akinek a beszédét nagy tetszéssel fogadták. Ezután Kun Richard az arad-bánsági kereskedő szövetség elnöke foglalkozott a kereskedők legaktuálisabb kérdésével. Hangzottatta, hogy a romániai kereskedők szervezkedjenek meg politikailag is a hathatósabb érdekképviselet végett. Meg kell alakítani a romániai közgazdasági pártot, amely függetlenül a meglévő politikai pártoktól, egyesítendő magában a kiskereskedőket, nagykereskedőket, iparosokat és gyárosokat.

Dr. Fried János polemizál Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszter nyilatkozatával, amely az Adeverulban látott napvilágot. A miniszter szerint a Vadul Comercial utat nyitna a spekulációnak. A romániai kereskedők — mondotta dr. Fried János, — nem spekulánsok, hanem produktív munkásai az országnak. Palmér Lajos az erdélyi szászok csatlakozását jelenti be az egységes akcióhoz. A Vadul Comercial életbeléptetése érdekében Somogyi Mór, a kolozsvári Sfatu alelnöke mond harsányan követelő beszédet.

A határozati javaslatot táviratban küldték meg Bratianu Jonel miniszterelnöknek, Constantinescu kereske-

delemügyi és Marzescu igazságügyminiszternek. A kereskedők egyöntetűen tiltakoznak az ellen, hogy a kormány több ízben tett ígéretét nem tartja be és érelveszen követeli a Vadul Comercial törvénybeiktatását, a bérleti szerződéseknek a jelenlegi bérleti díjak mellett két évre való meghosszabbítását.

A kongresszus egyben husz tagot delegált a vasárnapi bukaresti kereskedő nagygyűlésre. A bukaresti gyűlés után monstre küldöttség megy a királyhoz. Öfelsége intervencióját kéri.

Blank Aristid házassága

A bukaresti lapok nagy tudósításokat közölnek Blank Aristidnek, a Marmarosch-Blank vezérgazgatójának fényes esküvőjéről, amely március 12-én zajlott le Párisban. A menyasszony Vesnici Vosta kisasszony, Vesnici volt szerb miniszterelnök leánya volt. A menyasszony tanui voltak Pasics jugoszláv miniszterelnök és Myron T. Herick, az Egyesült-Államok párisi nagykövete, Blank Aristid tanui voltak Vacarescu Helena k. a. Románia delegátusa a Népszövetségnél és N. Titulescu, Románia londoni követe.

Az esküvő előtti napon a menyasszony fogadó estélyt adott Leonce Reynand-utca palotájának pazar szalonjaiban. Az estélyen Páris politikai, diplomáciai, intellektuális és gazdasági életének számos kiemelkedő tényezője vett részt. Ezek sorában a következőket sorolják fel a bukaresti lapok: Vendime herceg és neje és Montmorency herceg és neje, a menyasszony nagybátyjai és nagynénjei, Doudoville herceg és neje, Broglie herceg és neje, Murat Lucy hercegnő, Samad-Khan herceg perzsiai nagykövet, Harjes és neje, a Morgan bankház igazgatója, de Ganay marquis és neje, Marcel Prévost és neje, lady Crew, Rotschild Henri, James, Maurice és Robert bárónők, Gourand táb., Páros katonai parancsnoka, Jean Richepin és neje, Romano Avezzana báró olasz nagykövet, Mallet, a francia bank igazgatója és neje, Herriot Eduardné, René Renoult francia igazságügyi miniszter és neje, d'Uzés hercegnő, Luynes herceg és neje, Clementel francia pénzügyminiszter és neje, monseigneurul Ceretti apostoli nuncius, de Maillé hercegnő, de Tremoille hercegnő, de Lique hercegnő, Kapoudtala maharadzsa, Putiatovszky herceg és neje, Millerand Raymond Poincaré és Deschonel volt francia köztársasági elnökök nejei, de la Fosce hercegnő, la Tour d'Auvergne hercegnő, C. Diamandi Románia párisi követe, de Rohan hercegnő, N. Cantacuzino, Gabriel herceg és neje, la Qche Foulard herceg és neje, Brissac herceg és családja, Schneider-Creuzot herceg és neje, Georges Robineau, a francia Nemzeti Bank kormányzója, Andre Tardieu, Mirabeau és neje, Montesquieu marquise de Montebello grófnő, Henry Bernstein drámaíró és neje, Lucinge herceg és neje, Jusserand volt amerikai párisi nagykövet és neje, Bibescu hercegnő, Karageorghievici herceg, Louis Barthou volt francia miniszterelnök, Roul Peret, a francia kamara volt elnöke, Nelidow volt orosz miniszter és neje, Ghika herceg, de Beauchamps hercegnő, Izvolzky k. a. stb.

* Aki Kanadába, Braziliába, vagy Argentiniába akar utazni, írjon azonnal Cosulich Line, Bucuresti, Cal. Grivitei 181 triesti hajóstársasághoz, vagy fiókjához, Cosulich Line, Oradea-Mare, Str. Sf. Ladislau 30.

* Orvosi gyakorlatban 'egjobban bevált, viselésben legkényelmesebb modern öltözködéshez legalkalmasabb haskötőket készít Kovács Sándorné (Nilsesz-telep) pályaudvarral szemben.

HAVI vagy HETI

kedvezményes fizetési feltételek mellett árusítunk vásznak, sifonokat, batisztokat, zefireket, női és férfi szöveteket.

Vitrael Gábor és Rosenthal

Pável püspök-utca 10. szám alatt.

Üzleti órák délután 2 órától este 7 óráig.

Minden cipész és csizmadia

ingyen utazhat villamoson

Jakobovits Sándor és Társa

bőrkereskedésbe, Templom-tér. Villamos megálló. Ahol a tisztelt iparos urak részére.

február hótól kezdve az összes bőrárakat teljesen leszállított árban bocsátom rendelkezésükre.

Különösen felhívom azon iparosok figyelmét, kik kivágtak talpot vásárolnak és hogy helyüket megkönnyítsem, ezen árut rendkívül olcsó árra szállítottam le. A Pálma gummisarkokat a legnagyobb percent engedménnyel szerezhetik be. Minden cipész és csizmadia anyagi előnye, ha itt vásárol, mert a nem katonavárosban lakók villamos költsége is megtérül. Olcsó árain meggyőződését kérve és szíves pártfogásukat várva.

Jó krupponirozott talp 115 lei kilója Szép vikszos bőrök 220 leitől kezdve

Oltpólsőrészek gyorsan és pontosan készítenek. Vidékiek megvárhatják.

Nagy kaptafa és sámfaraktár.

Telefon 885 Interurb. Telefon 885 Interurb.

Igen kedvező alkalom nyílik o'csón vásárolni, mert férfi és női ruha szövet raktárunkat kiárueltjük mélyen leszállított árakban.

HAJNAL ÉS RÓZSA vászon és női divat áruháza Str. J. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1. Hétfőn és pénteken nagy maradék vásár.

KEPES ELEK

orvosi kötszerház, Sas-passagó 20. szám

Saját készítményű **SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK,** speciális kötszerek, női és férfi övszerek

Készpénz áraknál is olcsóbban! 20 heti vagy 5 havi részletfizetésre

árusít mindenféle textil és ruházati cikket, férfi és női szöveteket, kelengyékét stb. a

HELLAS

áruforgalmi r.t.

ORADEA-MARE,

Str Avram Iancu (Kossuth-utca) 14 szám
Telefon Interurban 960

Beszerzési csoportoknak legelőnyösebb ajánlattal szolgál. Vidéki megbízásoknak a leggyorsabban tesz eleget!

A szakértők nyílt levele a szakértőkhöz a Dunkel-ház ügyében

Kaptuk a következő sorokat:

Nyílt levél Ince Lipót, Kemény Béla, Megyeri Ferenc és Müller Herman mérnök urakhoz — mint a Dunkel-ház ügyében a szépészeti és közlekedési bizottság által kiküldött szakértő albizottság tagjaihoz.

Tiszteelt kartársak!

A Nagyvárad folyó hó 14-iki száma egész terjedelmében közölte azt a jegyzőkönyvet, amely a Dunkel-ház ügyében az önök szakvéleményét tartalmazza.

Nem keressük az okokat, — melyek önöket arra késztették, hogy a jegyzőkönyvet hírlapi közlés végett kiadták — csak annyit jegyzünk meg, hogy ezt csak akkor látnánk indokoltnak, ha mi, a közigazgatási bizottság által kiküldött szakértők, szintén kiadtuk volna leközlés végett a mi véleményünket.

Övökodunk attól — hogy ezen az uton műszaki vitába bocsátkozzunk önökkel, — mert szerény véleményünk szerint ilyen célra csakis egy műszaki lap, vagy folyóirat alkalmas, amelynek a szerkesztősege meg tudja bírni a műszaki vonatkozású kérdéseket lényegileg is s aszerint fogadja el, vagy utasítja vissza a cikket.

A közelmúlt napokban volt alkalmunk tapasztalni, hogy mennyire fel lehet fujni és el lehet mérgeíteni egy egészen egyszerű műszaki kérdést hírlapi polemikával. Odáig jutottunk, hogy két ízben is újságunkban osztályozták már a mérnököket. Jó szerencse, hogy nem úgy válogattak belőlünk, mint az egyszeri atyafi a vadkörtéből.

A közvélemény előtt reputációjuk megvédése érdekében és azért is, mert a Nagyvárad folyó hó 15-iki számában szórószóra az áll, hogy „az új, egészen érdektelen szakértő bizottságra azért volt szükség, mert azok teljesen ismerik a Körös medri viszonyait”, egy pár megjegyzést mégis kell intéznünk ebben az ügyben önökhöz, akik egy véleményen voltak.

A közigazgatási bizottság részéről azt a kérdést intézték hozzánk, hogy az épület kijavítása miatt szükséges-e a kilakoltatás?

Erre mi egyértelműen azt feleltük, hogy az épület kijavítható kilakoltatás nélkül is, mert a megmozdult falrészeket alá lehet alapozni.

Hogy ez alapozás tartama alatt háj ne történjen, vagyis hogy a megmozdult falrészek be ne omljanak, azoknak, a munka tartama való biztosítási módját véleményünkben körülírtuk. Továbbá ismertettük a közigazgatási bizottsággal a Strausz-féle alapozási rendszert, melyet a jelen esetben azért tartottunk helyenvalónak, hogy egy végleges és olyan mély alapot akartunk adni, melyre a Körös medrének továbbmélyedése hatástalan lenne.

A megmozdult falaknak a fentebb említett biztosítási rendszerért éppen azért adtuk elő, hogy ezt hatóvé tegyük azt, hogy ekként a Strausz-féle alapozási rendszer keresztülviteléhez szükséges fértő hely előállítható.

Megjegyezzük és nyomatékosan kiemeljük, hogy ismerünk sok más alapozási rendszert is és egyáltalán nem csináltunk volna presztizskérdést abból, ha a háztulajdonos más alapozási módszert választ, vagy a hatóság más rendszert ír elő. Ellenben szigorúan ragaszkodtunk a hozzánk intézett kérdéshez, hogy t. i. vajjon az épület kijavítható-e kilakoltatás nélkül.

Azt kimondottuk, hogy az épület veszélyes, ha nem is momentán és kimondottuk azt is, hogy sürgősen kijavítandó.

Hogy ezután a közigazgatási bizottság a műszaki szempontok figyelembe vétele mellett a dolog jogi oldalát is mérlegelve, — miként dönt? az már nem tartozik reánk és övökodtunk attól, hogy a közigazgatási bizottságot csak látszólag is befolyásoljuk.

De térjünk vissza a Strausz-féle alapozási rendszerre. Önök azt állítják, hogy az a jelen esetben nem alkalmazható. Azt mi is tudjuk, hogy rendszerint laza általánál szokás ezt a rendszert alkalmazni, de hát nincs szabály kivétel nélkül! Hogy mi a Strausz rendszerért említettük fel a sokféle alapozási mód közül, ennek okát már fentebb előadtuk.

Hogy pedig a Körös kavicsos medrében és speciál a jelen esetben alkalmazható-e a Strausz-féle rendszer, a felett készségesen bocsátkozunk önökkel műszaki vitába, de nem hírlap útján. Itt csak

annyit említünk meg, hogy a legtöbb műszaki megoldás olyan, hogy, ha akarom és van hozzá önbizalmam és bátorságom, akkor technikailag kivihető. Ha pedig valaki nem akarja, vagy nincs hozzá önbizalma és bátorsága, akkor az illető szerint technikailag kivihetetlen. Szóval teljesen egyéni kérdés. Hiszen leginkább önök, vállalkozók szokták hangoztatni, hogy technikailag minden kivihető!

Mi, a közigazgatási bizottság hivatalos szakértői voltunk, tehát szigorúan ragaszkodtunk a hozzánk intézett kérdésekhez. Önök pedig, — hogy úgy mondjuk — félhivatalos szakértők voltak és megengedték maguknak, hogy elkalkandoznak messzebb is és éltek is eme szabadalommal.

Jegyzőkönyvünknek még a 10. pontjára kívánunk kiterjeszkedni ez alkalommal, mely a Körös-sel foglalkozik. Elismerjük, hogy Önök ismerik a Körös mederbéli viszonyait, hiszen sok más kartársunkkal együtt régóta itt élnek Nagyváradon. De vindikáljuk magunknak, hogy mi is ismerjük — sőt — disztíngváljunk — ismerjük a Körös vízfolyási viszonyait is és az ezzel összefüggő dolgokat. Éppen azért nem tartjuk előnyösnek azt, hogy kisvíznél az általajvíz egy méterrel sülyedt. Azt előnyösnek látnánk, ha a talajvíz a Körös középállásánál sülyedt volna, de ez nem következett be, mert a középvíz nívója a régihez képest számottevően nem változott a városi szakasz egy részén, dacára a Körös-meder mélyülésének. Önök azt mondják, hogy „a Körös vízszíne sülyedését csak az esetben tartanák hátrányosnak, ha ezáltal a város közművei és középítkezései kárt szenved-

nének. A mederfenék biztosítására még nem érkezett el az idő.”

Mi pedig azt mondtuk, hogy idősebb volna megakadályozni azt, hogy a Körös medre a város belterületén keresztül húzódó szakaszon tovább ne mélyülhessen, mert annak káros hatása már több Körösmenti épületet mutatkozik.

A megvalósítás nem történhet márról-holnapra. Előbb bonyolult és sok időt igénylő tanulmányok alapján kell megállapítani, hogy vajjon a sülyedés természetes jelenség-e, avagy a vízfolyás természetes rendjében valamelyes mesterséges beavatkozás idézte fel. A jelenség okának megállapítása után lehet majd foglalkozni a kérdéssel, hogy mily eszközökkel kell segíteni. S így ezidőszert még kérdéses, hogy a mederfenék biztosítása lesz-e a célra vezető.

Szerény véleményünk szerint nem volna célszerű megvárni, amikor már káros jelenségek mutatkoznak a város közművein és középületein. És valljuk azt, hogy igenis, ezzel a kérdéssel már régebben foglalkozni kellett volna. Mi csak az alkalmat ragadtuk meg, hogy a város vezető körének a figyelmét felhívjuk erre a körülményre.

Ha önöknek tetszeni fog, készséggel és kartársi megbecsüléssel fogadjuk önöket egy műszaki vitára, de nem ám hírlap útján, hanem műszaki körökben, ahol azon mód melegebben a körmére kopintanak annak, aki tulesapongó talált lenni.

Kartársi üdvözzettel:

Ing. Alex Gavra,

Szeszich Elek, mérnök.

Ing. Jas. Gangusch s. k.

Általános sztrájk előtt Németország

Valóságban nem tartoznak egybe, de lényegében mégis csak összetartoznak azok az események, amelyeket alább foglalnunk egybe. Nyugtalanságok, harcok, nacionalista és kommunista tüntetések és más figyelemreméltó jelenségek foglalnunk ezáltal össze, a beteg Európa lázvirágait, amelyekhez megdöbbenéssel járul hozzá az amerikai kábel, mely azt hozza hírül, hogy a háborukat követő spanyol nátha sok esztelenül utain odaát is elérkezett.

Kommunista mozgolódások Németországban

Berlin, március 16. A sztrájkoló vasutasok határozati javaslatban a döntőbírói határozatot elutasították. Elfogadták azt az indítványt, amely az általános sztrájk kikiáltását követeli, Drezdában hasonló gyűlés folyt le.

Tegnap ismételt nagy kommunista tüntetés volt, ezáltal Berlinben. A tömeg megmostromolt egy megállani nem akaró villamost s a villamosvezetőt leütötte. A rendőrök segítségére siettek a villamosvezetőnek, amire a tömeg a rendőroket is megtámadta.

Az inspekciós rendőrszűzviselőt a földre teperték, egy másik jelenlévő rendőrszűzviselőt riasztólővéseket adott le, mire összevissza lövöldözések kezdődtek. Az egyik tüntető a helyszínen meghalt, több rendőr megsebesült.

Hatalmas németellenes tüntetések Lengyelországban

Varsó, március 16. Kattowitzban, Rybnigban és Tarnovitzban hatalmas németellenes tüntetések zajlottak le. A tüntetésekre az adott okot, hogy Németország a területek visszacsatolását követeli s a genfi népszövevényi ülésen Anglia is a német óhaj mellé állt. Számos beszédben a szónokok azt követelték, hogy a németeket akár erőszakkal is el kell távolítani Lengyelországból. A tüntető menetben egy kocsin német egyenruhás kitömött bábut vittek, amelyet az utcákon vonulva, szidalmakkal, kődobálásokkal és ütlegetésekkel halmoztak el. A szidalmak Angliát sem kímélték meg s a tüntető tömeg sürün hallatott Angliaellenes kifejezéseket. Svédországban kizártak 130.000 munkást Stockholm, március 16. A munkások és munkaadók konfliktusa ügyében a

közvetítés meghiúsult. A munkaadók elhatározták a munkáskizárást. A munkáskizárás 130.000 munkást sújt.

Angora sikeresen harcol a kurd felkelőkkel szemben.

Angora, március 16. A felkelő kurd bandákat a Tigris partjain fokozatosan visszacsorították. Az ellenfeleket nem kímélő harcokban elesett Sajid sejk felkelővezér fia is.

Francia—angol tanácskozások a garancia-szerződésről

Páris, március 16. Herriot hétfőn behatárol tanácskozik Chamberlainnal, a kivel megvitattja a Gentben felvetődött ellentéteket. A tanácskozás legfontosabb tárgya a német garanciaszerződés s a washingtoni leszerelési konferenciára való meghívás, amelybe Benet és Krzysnsky lengyel külügyminisztert is belevonják. Háromezer megbetegedés Newyorkban

Newyork, március 16. A legtöbb nap folyamán Newyorkban háromezer spanyol náthás megbetegedés történt. A betegség terjed s egész Newyorkban aggodalmat kelt.

Dr Lazar Aurél előadása a jogfejlődésről

A nagyváradai jogi körben dr Lazar Aurél képviselő tartott előadást *Bírák és ügyvédek* címen. Az ügyvédi kamara nagyterme zsúfolásig telt meg érdeklődőkkel, megjelent ott Stancescu Stefan táblai elnök, dr Ilie Andor tanácselnök, dr Fildan Emil főügyész, az összes táblabírák, a törvényszéki tanácselnökök, bírák és járásbírói bírák, jegyzők, a nagyváradai ügyvédek és ügyvédjelöltek.

Kiss Döme dr dékan a nagyváradai jogi kör hivatásáról szólott megnyitó beszédében. Utána Lazar Aurél dr fejtegette ki nézeteit az ügyvédség magasztos hivatásáról. Az ügyvédi kar Romániában a jogfejlődést szolgálja s kívánatosnak tartja, hogy a jogi körök vegyék tárgyalás alá a jogi reformokat, amelyeket szükségességeknek látnak s így kapcsolódjanak be a jogfejlődésbe. Méltó társai az ügyvédeknek a bírák, akik a maguk szerény helyzetében függetlenül szolgálják az igazságot s a bírói ítéletek, jogászai munkák a jogfejlő-

désre hatással vannak s a törvények meg-hozatalában nagy segítséget jelentenek. A jogi körben kell tehát összejönni a bírák-nak s ügyvédeknek közös munkára s így kialakulhat az egészséges jogfejlődés. Bu-karestben s Kolozsvárról jogi szaklapok, jogi könyvek készítenek elő a jogfejlődést, amely ily módon helyes utakon halad Ro-mánia údvére.

Percekig tartó taps kísérté dr. Lazar Aurél fejtegetéseit s végeztével mindenki szívet kezelt fogni vele.

Bogdan Jonescu jogtanár reflektált a felolvasásra. Meglepetéssel állapította meg, hogy itt Nagyváradon milyen fejlett jogélet van. Dr. Turla Miklós titkár a jogi kör működését vizsgálta s indítványára öttagi bizottságok küldtek ki, amely az előadásokat rendezik.

Este a Palace nagytermében jöttek össze az ügyvédek és bírák. Kiss Döme dr örömet fejezte ki, hogy együtt vannak a bírák és ügyvédek. Dr. Lazar Aurél szellemes felszólalásába dr. Váradi Ödön agilitását mutatta fel követendőnek, aki Nagyvárad fejlesztését propagálja s az építkezések megkezdését siettet. Bogdan Jonescu Kiss Döme dr-t köszöntötte fel, aki fiatalos kedvvel és lelkesedéssel viszi az ügyvédek ügyeit.

ÚJ DONSKOK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.

STRADA PRINTEL CAROL (VOLT SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA) NO. 6.

Kiadóhivatalunk:

DONNENFELD ADOLF KESZVÉNYTÁRSASÁG

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Helyben: egy hóra 50, negyedévre: Védők: egy hóra 60, negyedévre

180, félévre 360, egész évre 600 Lei. 180, félévre 360, egész évre 720 Lei

R. „Nagyodrad” telefon száma 33

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Híradó Hírlapiroda (Telefon 13-01)

EGYES SZÁM ÁRA BUKARESTBEN 4 LEI 50 B.

* Félárú utazás Budapestre. A MÁV. igazgatósága felajánlotta a nagyvárad. Menetjegyirotát, hogy mártól kezdve március 29-ig tartó érvénnyel Budapestre és vissza 200 darab féláron való utazásra érvényes menettérít. jegyet adjon ki.

* A Mária-kongregáció előadásának nagy sikere. A nagyvárad. urileányok Mária-kongregációja igazán szép kulturális tevé-séget és nemcsak a vallásos életet ápolja de művészi műve előadásokkal szórakoztatja is a közönséget. Vasárnap délután nyilvános színelőadást rendeztek a Katolikus Körben. Hogy ez a kongre-gáció milyen nagy szimpátiának örvend legjobban bizonyítja az a nagyszámu közönség, amely a nagyteremben össze-gyűlt. Calderou dela Barca ünnepi szin-játékát a „Szemtíse titkát” adták elő a kongregáció tagjai sok művészettel és nagy megértéssel. Az előadásnak igen nagy sikere volt és ebben nagy része van Szilágyi Ilonka, Sürger Ancsi, Sze-nor Margit, Vajna Olga, Török Erzsébet, Dobi Irma, Székely Margit, Sürger Mária, Gologi Mancsi, Török Jolán, Payka Helén, Vajna Olga és Borbély Eszli szép játé-kainak. Az angyalok karának éneke el-ragadtatta a közönséget. Az énekbetéteket az Orsolya-zárda Cecilia-ének-kara adta elő hatásosan.

* Kulturális előadások. Vasárnap Ca-tana Aurél rendőrprefektus tartott elő-adást A hazaszeretet és kivándorlás cí-men. Az illusztris előadó meghallgatására igen nagyszámu közönség gyűlt egybe. Ca-tana Aurél magas filozófiai szempontból esetenelte a haza fogalmát és a hazasze-retet kialakulását az emberi lélekben. Majd a kivándorlásra tért át és annak morális és nemzeti árnyoldalait festette le. Nagy hi-ba, hogy nálunk az emberek mindent az államtól várnak, ahelyett, hogy saját mun-kájukból teremtenék meg, a mi nekik kell.

A magánosoktól jövő kezdeményezés hi-ányzik ebben a gazdag országban. A nagy tetszéssel fogadták előadás mely hatást tett. — A francia-román körben Bota György tanár tartott konferenciát Anato-le Fránceről. Bota György a nagy francia író filozófiai értékét fejtegette. Nagy tu-dással és éleslátással boncolgatta a témát. Előadását lelkes taps honorálta. Az elő-adást művészi számok követték, amelye-ket Goeden Ica és Baranyay Jolán adtak elő nagy hatás mellett.

* Sajnálatos inodens a Sport-téren. Vasárnap délután a Karoly trónörökös-pálya sajnálatos incidensnek volt színhelye. A Nac egyik játékoza, Grünbaum egy rugástól lesántulva bicegett ki a játék-térről, amikor a tribünről valaki felé kiáltott: — Rugjál le már a pályáról azt a sántát! Dr. Pelle vette vé-delmébe a megsértett embert és erre őt támad-ták a hangos fiatallemberek. Zsidó bérenc és más hasonló kifejezést kiáltottak felé, mire Pelle János dr meglegyezte, hogy ő ugyan nem bérenc, de tény az, hogy a váradi zsidók áldoztak legtöbbet ezért a pályáért. Végül egy bukaresi ur erőlyesen intette le a hangos fiatal-lembereket. Lent, a játékterén ezaladt a Bihorú zsidók és magyar játékosai kiűzöttek az egyese-let diadaléért.

* Balfour nyitja meg a jeruzsálemi zsidó egyetemet. Londonból jelentik: Balfour Jeruzsálembe utazott, hogy megnyissa az új zsidó egyetemet. Az egyetem felavatásán részt vesz számos vi-lághírű tudós.

* Az Erdélyi Gazdasági Egyet. igaz-gató választmánya Kolozsvárról 1925. évi március hó 21-én, délután 4 órakor az egyesület Attila-utca 10. szám alatti szék-házában rendes ülést tart. Tárgysorozati: 1. Elnöki jelentések. 2. Titkári jelentések. 3. Esetleges indítványok.

* Kilakoltatási kérelem Fuchs főrabbi ellen. A Füchs-palota tulajdonosa, Ull-mann Arthur, a járásbírószágon kilakolta-tási kérvényt adott be Fuchs főrabbi ellen, azon a címen, hogy az nem fizette meg idejében a házbért. A tény az, hogy a hit-község új egyezője nem tudta mikor kell a főrabbi házbért fizetni és azt hitte, hogy az csak május 1-én esedékes.

* Az Aczelhang dalkör husvét. hang-versenye és táncmulatsága. Városunk fia-tol, de már is nagy sikerekkel díszkedhe-tő dalárdája, a Lobermayer karnagy ve-zetése alatt álló nagyvárad. Vasöntőde és Gépgyár „Aczelhang” Dalköre, mint érte-sülünk, április 12-én, husvét vasárnapján a Kath. Kör dísztermében táncmulatsággal egybekötött zárkórú hangversenyt ren-dez, melyet tarkítani fog néhány helybeli ének és táncművész vendégszerelése, va-lamint a híres nemzetközi énekes kvartett fellépése is, melynek tagjai egy európai, egy szercezen, egy kínai és egy indián te-norista. Műsorra kerülnek a Nótás kapi-tány közkedvelt dalai is, amelyeket Lo-bermayer Gyula, a Romániai Magyar Da-lösszövetség egyik legképzettebb karnes-tere tett le férfikarra és tanította be. A dalszerető közönség körében nagy az ér-deklődés az estély iránt, és alig várják a hangversenyt, amikor a legszebb román, magyar nóták és műdalok fogják a hallga-tóságot gyönyörködtetni.

* Kabos Ilonka szülő zongoraestélye. Kabos Ilonka — Szendy Árpád mesteris-kolájában kristálytisztára kifinomodott — művészetében szerencsésen egyesülnek mindazon ritka képességek, melyek egy pianistát nagygyá tesznek, a leghivatottab-bak sorába emelnek. Játékának főerőssé-gei: ragyogó technikai készség, eredeti egyéni felfogás, mely érzésvilág, minden-kor imponáló kedélykisugárzás, érzéken szép tónus s szellemes előadás. A mű-vész nő felette komoly, mindvégig értékes műsorral lepte meg hallgatóit. Program-jának fénypontja kétségtelenül a pompá-san, szinte zsinzerű érzékeltetéssel ját-

szott „Carneval” volt. Avatott ujjak alatt a hallgatók mindig ujból elbűvöli e képszo-rozat aprát szellemessége. A „Carneval” opusz 9! Midőn a németek egyik legki-válóbb zeneesztétája: Hermann Kretzschmar összehasonlítja Schumann Chopin-nel, ekkor — nem ok nélkül — állá-pítja meg, hogy: míg szeneszerzői minősé-gében Chopin egyszerű talentumként kezdte s mint világra szóló genie végezte, addig Schumannnal éppen fordítva áll az eset. Ez büszke ivben, lángoló meteoroként szökött fel a zenei égbolt peremére s megalkotva — többek közt, opusz 9-ként a hallhatatlan „Carnevalt”, — élte delén elmeborultán, östehetségre, veleszületett zsenialitása teljesen visszahanyatlak s Schumann erőltetül vánszorog a talentum kitaposott országútján... utolsó kompozí-ciói már teljesen kuszák, élvezhetetlenek. Mennyi férfias erővel játszta Kabos Ilonka e művet bevezető „Préambule”-t s meanyi nemes tüzzel s büszke lendülettel harsogta a művet bezáró „Dávidszövegségek s filiszteusok” indulóját. Pompás szalonjáté-kosnak bizonyult a rendkívül eleganciával előadott Liszt-féle „Faust” ábrándban. Amivel érzésben minap Sirota Leó adó-sunk maradt a Chopin-sorozatban, azért dusan kárpótlott bennünket ezuttal Kabos Ilonka, a végtelen poétikusan elzengett „Berceuse”-ben. Csillogó elánnal, kolosszá-lis bravurral játszotta Dohnányi étűdjét. A művésznőt minden egyes száma után fergeteges tapsokkal ünnepelték. Mindent összevéve: Igen emlékezetes forró est volt! Gutmann Miklós.

* Hirdelmény. Közhírre tételik, hogy Urvid (Örvér) közeg határában 1 darab 3 évesnek látszó hancs ló, pej, legy nélkül, 125 cm. magas, bitangésgban találtatott. Jogos tulajdonosa a megfelelő marhalevel felmutatása mellett 1. évi április hó 12-ig fentit előjáró-ságnál átvetheti. Fenti határidő lejártá után a községi előjáróság által kúveresen el fog adatni. Urvid, 1925. Máj. 12. Tiberiu Munteanu, notar cerc.

* Végzetes tévedés Felsővisón. Szatmár-ról telefonálják: Egy felsővisói fiatallembér teg-nap végzetes tévedés áldozata lett. Egyik ottani uricsaládánál nagyobb társaság mulatozott, ami-kor valaki elküldte magát, hogy a másik szobában beforró jár. Csakhamar felkutaták az egész házat és csakugyan a konyhaablakon a kutatók előtt kiugrott egy fiatallembér és futni kezdett. A ktlőnben is mámoros társaság őt férfi tagja csakhamar utólierte és elakarták fogni. Dúradós keletkezett, miközben az egyik ur kábulórá kést szurt a menekülő fiatal emberbe. Az pár pillanat alatt kiszenvedett. Mikor a szerencsétlen ember holtan fektött, akkor tudták meg, hogy nem is volt beforró, hanem a szakácsné szeretője, aki azért mene-kült el, mert nem akarta, hogy a viszonyát le-leplezzék.

* Zászló Herminát visszahelyezték állá-sába. Csak három, nincs ok a kétségbeesésre. Ezt tartja szem előtt a sok állásából hitett tisztviselő és alkalmazott. Szenvedni kell, de lassan hozzájutnak jogaikhoz. Azzal kapco-slatban mondjuk ezt, hogy Zászló Hermi-nát visszahelyezték állásába. Emlékezhettek esetére olvasóink. Megírjuk, hogy egy tévesen értelmezett rendelet alapján elbocsátották a postától, mert belesége tovább tartott, mint három hónap. Egy bani nélkül maradt két gyermekével s mindenét eladta, míg végre az elképzelhetetlen nyomorba jutott. Kartársai gyűjtöttek a számára s lassankint ez is el-maradt. Belegen, kiéhezve utazott el szüleire, egyik gyermekét egy rendőrt vette pártfogásába, a m sikat elhelyezte egyik rokonánál. Bízal-mas helyzetében keresett fel Zászló Herminát, de csak annyit tudunk kieszködni, hogy munkát kapott, amely azonban csak rövid ideig tartott. Végre egy nemeslelt ember be-juttatta egy szanalóiumba, ahol kigyógyult, gyermekeit pedig elhelyezték. Kartársai, jó emberek visszarantották az elpusztulástól s Marini és Jonescu inspektorok ki-vittek, hogy állást visszanyerje. Tegnap je-lentkezett nálunk Zászló Hermina s felmutatta

a postavezérgazgatóság rendeletét, amely állásába visszahelyezi, ha egészségéről hivatalos igazolványt mutat be. Dr. Comsia János városi főorvos a bizonyítványt kiállította s pár nap múlva már felveheti munkáját a sokat szenvedett asszony, akit leikiereje megtartott idáig. Eppen ezért csodálkozunk azon, hogy a pályaudvari hivatal főnöke annak a küldöttségnek, amely az elbocsátott alkalmazottak visszahelyezését kérte, nemleges választ adott.

* **Biharmegyei és Nagyvárad Vadász-társaság** folyó évi március hó 29-én, d. e. 11 órakor a Katholikus Kör helyiségében az alábbi tárgysorozattal rendkívüli közgyűlést tart, miért is felkéri tagjait, hogy a közgyűlésen megjelenni szíveskedjenek. Tárgysorozat: 1. Két diszelnök választása. 2. A társaság által a fegyvertartási engedélyek ügyében tett intézkedések ismertetése. 3. Tagsági díjak felemelése. 4. Esetleges indítványok. Elnökség.

* **Versenyszabóság** Bul. Reg. Ferdinánd (Rákóczi-ut) 19., értesíti a n. é. közönséget, hogy a tavaszi szövetségjének megérkeztek.

* **A Zsidó Lyceum** iskolabizottságának elnöksége hálás köszönetet mond mindazoknak, akik akár közreműködésükkel, akár adományaikkal hozzájárultak a f. hó 11-iki estély sikeréhez. Elnökség.

* **Ujabb letartóztatás a Róth-gyilkosság ügyében.** Az ügyész rendeletére tegnap letartóztatták Marian Mari és Gulyás Mária cseledeleányokat a Róth Farkas meggyilkolása ügyében. A két leányt ma fogja kihallgatni a vizsgálóbíró.

* **Fényképes körözüvnyt küldenek az utódállamokba Leier Amália gyilkosáról.** Budapestről jelentik: Leier Amália gyilkosának tegnap sem sikerült nyomára jutni. A rendőrség most fényképes körözüvnyt küld szét az utódállamok rendőrségei számára.

* **A filharmonikusok népszerű hangversenye** 22-én, vasárnap délután 5 órakor lesz. Műsor: Saint-Saens, Septett, Goldmark Simfónia, Mendelssohn Nyitány, Jegyek 50, 40, 30, 20, 15 leiert Vidornál.

* **A Gyermekebarát** teadélutánja. A Gyermekebarát Egylet szerdán, azaz március 18-án tartja a Royal-buffet helyiségében e heti öt órai teáját.

* **Törekvés—Kisenevi C. F. R. mérkőzés** lesz vasárnap délután a Rhédey-kertben.

* **Alma Moodie**, a világhírű ausztráliai hegedűfenomen szombat esti hangversenyeire jegyek a Musica hangszere és zeneműkereskedésben válthatók.

* **Ötven leiert nyerhet egy lovat**, csak egy sorsjegyet kell venni. Ma tették ki a pompás négy éves paripa fényképét a Hegedűs Hirlapirodába, a Mária királyné-téri Sonnenfeld-üzlet és a Megai és László-cég kirakatába. Mindenki megtekintheti a fényképet és meggyőződhet róla, hogy a hatósági állatorvossal egészenesnek talált paripa kisorsolásában mindenkinek részt kell venni. Egy sorsjegy ára ötven lej és a sorsjegyet a fenti üzletekben bárki beszerezheti.

* **Puccini emlékünnepe.** Ma kezdi árusítani a Kath. Kör pénztára a nagyszabású emlékünnepekre a jegyeket. Parlagi igazgató Erdély legszebb hangú énekesit hívta meg erre az egy estére. Pénztári órák mindennap d. e. 10 órától 1 óráig. Jegyek árai: 130, 100, 80, 70, 60, 50, 40, 30 és 20 lei. Tanácsos lesz jegyekről gondoskodni.

F. hó 22-én, vasárnap délután 4 órakor a Rhédey-kerti sportpályán

BIHORUL—NSC mérkőzés. Ugyancsak vasárnap délután 4 órakor a **Károly trónörökös-pályán** **NAC—SZATMARI S. E.** mérkőzés lesz.

LEGUJABB

Cuza professzor száz diák élén érkezett Zelea Codreanu tárgyalására

Bukarestből jelentik: Dél előtt 12 óra körül kellett volna megkezdődnie Zelea Codreanu bünperének, aki tudvalegőleg néhány hónappal ezelőtt a jasszi rendőrprefektus agyonlőtte. A tárgyalást azonban, nem tudni mi okból, holnap délelőttre

halasztották el Foscaniban. A tárgyalást a Pastia-színházban fogják megtartani. Foscaniba különben a mai nap folyamán megérkezett a híres antiszemita professzor: Cuza is száz diák kíséretében. A rendőrség megtette a szükséges óvintézkedéseket.

Kereskedők monstre gyűlése Bukarestben

Bukarestből jelentik: Azon a gyűlésen, amit a kereskedők a Vadul Comercial érdekében rendeztek, több mint tízezer vettek részt. Határozati javaslatot fogadtak el, amelyben követelik a Vadul Comercial

életbeléptetését, az üzletszerződések két évre való meghosszabbítását és minden városban és községben döntőbíróságok felállítását, amiknek határozata a bérszerződések megállapításánál irányadó legyen.

Egy lelkészcsalád tragédiája

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári rendőrség jelentést kapott, hogy Románmonostor kolozsmegyei községben az ottani gör. keleti lelkész meggyilkolta feleségét és cselédjét, azután pedig öngyilkosságot követett el. Az eset nemcsak Ro-

mánmonostoron, de Kolozsváron is nagy feltűnést keltett. A vizsgálóbírósgától még a délután folyamán kiszállottak a helyszínre, de ezideig nem lehet tudni a véres tett okáról semmit sem.

* Kik kaptak házhelyet a felebbezési tárgyaláson. A tegnapi felebbezési tárgyaláson a következők kaptak házhelyet: Albu George, Albert Gavril, Angel Costin, Dumitru Ardelean, Asztalos Béla, Albut Joan, Alföldy Lajos, Arany Imre, Aberger Sándor, Arany József, Anton I. István, Albani Tiron, Angel Nicu, Acs Gusztáv, Abrudán Petru, Antal István, Capitan Aresan Joan, Andrássy Miklós, özv. Adler Sándorné, Andor Flórián, Anton George, Bujk Béla, Benárd Adalbert, Bokor Károly, Bordea Dimitro, Bogdan Dumitru, Bakó Sándor, Bogner Jenő, Bak János, Bende Pável, özv. Bánffy Samuné, özv. Bede Károlyné, dr. Barna Armin, Bisztrau Vasile, Bordás László, Bodó Imre, Bacalogu George, Balogh Novák, Banciu Joan, Budai Antal, Benkő János, Balogh László Lajos, Baba György, Benedek Henrik, Beneka Miklós, Bodea Gavril, Bulbuc E. Jenő, Botos Lőrinc, Bausen János, Babıl Dezső, dr. Borbély Dezső, Hahman Irina, Bunda Miklós, Birta György, Balogh Imre, Blaga János, Balogh Mihály, Bota Béla, Baresányi Gyula, Benesik István, Bereczky Ottó, Corbuc Joan, Ciordás János, dr. Cinpa Lázár, Cobuc Péter, Constantin Sándor, Csate Lajos, Campian Lazar, Bendreanu Alexandru, Colba Gábor, dr. Czegléd Miklós, Ciobota Constantin, Catana Demeter, Conoreanu N., Cocan János, Csonkás Miklós, Chincias Traján, Cologiu S. Piru, Coroi Gavril, Cser József, Chidiosen Sándor, Csordás József, Cretu Partinie, Catulescu Joan, Debreceeni Sándor, Darabont Flore, Dud János, Dumitru Emil, Dean Atanasiu, Dinu György, Darabont Ferenc, Duda Mihály, özv. dr. Dak Jakabné, özv. Ditscher Eduardné, Daconita Maniu, Darok Györgyné, Danilla Augustin, Dobi Elena, Deverdes János, Dajka Sándor, Darabont Eduard, Demyéi Imre, Darabont János, Donna Antal, Dékányi Károly, Derza Zoltán, Emeric George, Eder Ferenc, Fercigan István, Fildan Petre, Ferdinánd Ilie, Fagarasan László, Fante Petre, Filip George, Frentiu Lucrétia, Fischer Sándor, Frenczel (Gret) Katarina, Floruca George, Fodor József, Fluk Ernő, dr. Filip Viktor, Gerdan Dimitru, Gulyás Lajos, Gorgiu Ioan, Ghita Glodian, Glutescu Ioan, Grigore J., Gheorghescu N. Gavrilscu Constantin, Göres Péter, Groza Josif, Gheta Petru, Gáll M. Péter, Galea Gheroghe, German Sándor, Ghulescu Ioan, Giradea Constantin, Grozescu Altei, Gitye György, Groza Pál, Glochner Gyula, özv. Grosz Augustine, Gheorghiu Dumitru, özv. Galamb Józsefné, Gulyás Károly. (Folytatjuk.)

* Nótás kapitány csütörtökön, pénteken délután fél 5 órakor.

* **MAGYAR vizum, cseh vizum, francia vizum, angol vizum** Clujról gyorsan és pontosan a Hegedűs Hirlapirodában.

* **Az összszaikmák vezetősége és bizalmi testülete** e hó 18-án, szerdán este 7 órai kezlettel ülést. Tekintettel a napi-rendre, teljes számú megjelenést kér. A Szaktanács.

* A csütörtöki és pénteki Nótás kapitány Rohonczy lesz.

* **A Gutenberg Dalkör** kulturadélutánja. A nagyváradai nyomdászszágnak ez a kulturális intézménye, amely már számtalan esetben megmutatta nagyrahivatottságát egy dalkultura ápolása és fejlesztése terén, mint műkedvelői előadások produkálása tekintetében. A Gutenberg Dalkör, valamint ennek műkedvelői mindenkor művészt, élvezettest és szórakoztatót adtak a közönségnek és már szinte nehezen várja a közönség a Gutenberg Dalkör fellépését, hogy lássa és hallja élvezetes előadásukat, amelyekkel a jeles dalkör gárdája mindenkor kitett magáért. Március 29-én lép újra a publikum elé ez a rokonszenves társaság egy kedélyes délután keretében, amelyre szívesen látja a szépet és jót szerető közönséget. A Gutenberg Dalkör vezetősége igazi értékes műsort állít be ez alkalomra, amelynek minden egyes száma meglepetés lesz és amelyre már is felhívjuk a közönség figyelmét. Bizonyosra vesszük, hogy a Kath. Kör terme szüknek fog bizonyulni és ez a neves, értékes dalkör meg is érdemli a közönség legteljesebb partfogását. A művészi műsort legközelebb ismertetni fogjuk.

* **Férfi- és nőiszabók, finom szalonok figyelmébe** speciális divatlapok érkeztek ma a Hegedűs Hirlapirodába.

* **A Kath. Népszövetség Intéző bizottsága** március hó 11-én tartotta gyűlését Kolozsvárt. Jelen voltak: Dr. Gyárfás Elemér alelnök, dr. Zombory László ügyv. igazgató, dr. Karácsonyi János c. püspök, Miklós István preláts kanonok, dr. Balázs András prel. kanonok, dr. Jakabffy Elemér, dr. Inczedy Jokszmann Ödön intéző-bizottsági tagok, Incze Domokos főesperes és Tóth Balázs főgimnáziumi igazgató, mint vendégek és Rácz József mint jegyző. Dr. Zombory László ügyv. igazgató részletesen beszámolt a szervezkedés eredményeiről: Arad vidékén 11 községben alakult új szervezet dr. Zombory körútja alkalmával: azután tervbe van véve egy 11 napos körút Marostorda vármegyében, amelynek eredményeként 22 új tagozat alakulása várható. Háromszék vármegyében is folyik e hónapban a szervezkedés és 16 helyen már meg is alakultak az új tagozatok. Ezen kívül még 11 különböző községben történt új alakulás úgy, hogy ebben az évben 60 új tagozat kapcsolódott be a Népszövetségbe. Csikvármegye szervezkedéséről Incze Domokos főesperes tett jelentést, a háromszék megyei szervezkedésről pedig Tóth Balázs főgimnáziumi igazgató. Apri-

lis első hetében az ügyv. igazgató Csikvárs megyében fog körutat tenni, hogy a helyi tagozatok ott is kiépüljenek. Az intézőbizottság örömmel értesült, hogy a szervezkedés ügye olyan szépen halad előre és megbízta ügyv. igazgatót, hogy Arad vidékén még egyszer tegyen körutat.

* Verner Kálmáné Strada Nicolae Zsiga (Lukács György-utca) 41. sz. alatti kalapszalójában selyem, tagál, bortnikaslapok a legszebb kivitelben készülnek. Sparte formák is jutányosan készítettnek.

* Fügefalevél megy szerdán este a városi színházban.

* Bécsből a legújabb modell-kalapokkal hazaérkeztünk. Dr Balláné és Fried E Parcul Traian (Széchenyi-tér) 1. sz.

Legjobb híradások

* Női és gyermekruhák nagy választékban érkeztek és olcsón kaphatók a Modell áruházban Str. Vlahuta (Szt. János-u.) 6. szám.

* Tavaszi nyári angol szövetségülésgességeim megérkeztek. Divatmintáim kizárólagosak. Ifj. Erdős Albert uriszabó.

* Mária-csemege 1 drb 5 lei Benedeknél
* Gesztenyepír 1 darab 2 lei Benedek és Weisznál „Eldorádó” Piata Unirii.

FIGYELEM!

Mindenki intézze el üzleti, szerelmi és egyéb dolgait úgy, hogy az Apollómozgóban legközelebb egymás után műsorra kerülő következő világlágereket:

Scaramouche,
Szerlem piacán,
Pat és Patachon,
Végzetes eskü,
Megbolondult kórház,
Divatszárnő (Mary Murray),
Száguldó kerék,

okvetlenül megtekintse, mert ezek a filmgyártás rekordjai, szebbet, jobbat még senki sem látott!

* Legjobb telefonkészülék! villanykörte és manometer raktáromról. Telefon és villanyfelszerelés, minden fémipari és eszterga-munkát, javításokat igen szolid áron vállal Rajz elektro-mechanikus, Szalárdi-utca 9. Telefon 512.

* Urnök és urleányok figyelmét felhívjuk, hogy kolin, berberin, coracot divat tavaszi szövetekben nagyválasztékot találunk Rimanóczy-utcán a Róval kávéház mellett Kertész Reklám divatüzletében, ahol az árak olcsóbbak, mint bárhol.

* VIZUM gyorsan és pontosan készül a Hegedűs hírlapirodában

ANGOL SZÖVETEK
DEUTSCH POSZTÓ-ÁRUHÁZBAN.

NYILTTÉR

Nyilatkozat

A Dorian filmszínházban f. hó 15-én a délután 5 órai előadáson történt félreértésen alapuló incidens a felek kölcsönös kimagyarázása után békésen elintéződött.

Oradea-Mare, 1925 március 17.

Hönig Sándor
Salamon Bela

*****

Egyetlen válaszm a kivándorlók fosztogatójának

A „Nagyváradai Napló” vasárnapi számában nyilatkozat jelent meg, amelynek keretében Heller Izrael, a Lloydul Regal Olandez ügynöke egy ügyész ártatlansági bizonyítvánnyal igyekszik igazolni, hogy nem csalta meg a négy báródi parasztot 50.000 lei erejéig. Nem tagadhatom, hogy e pillanatban neki van igaza. Sajnos, nem biztathatom, hogy így is lesz.

Az ügyész határozat ugyanis létrejött anélkül, hogy a tanukat kihallgatták volna. Magamról nem is beszéllek, de a parasztok panaszkodásánál nemcsak Kővári detektív volt jelen, aki végre is hatósági közeg, hanem egy teljesen érdektelen tanu, aki az ügy minden fázisában ellenőrizte annak kifejlődését. A megindítandó sajtópör során be fogom igazolni Heller Izidor manipulációt.

Hogy pedig az ügy tárgyalásra kerüljön, magam is gondoskodom, a bűnvádi feljelentés megtételével Heller Izrael ellen, aki homályosan azt akarja sejtetni nyilatkozatában, hogy én őt meg akartam zsarolni.

Nekem sok polémiaim volt harminchat év alatt vidéki és magyar fővárosi újságokban, de ilyen durva, műveletlen és szennyes stílusban nem vitáztam soha. Mondhatnám: arcátlanul. Heller Izrael nem ismerem, először a parasztoktól hallottam nevét. Semmi elfogultságom ellene nem volt, senki fel nem biztatott, vagy szuggerált. Nem első esetem ez; évek óta sok baj és verekedés közt küzdök a kivándorlásra csábítás s a kivándorlók kifosztása ellen. Csak akkor írok, mikor megfelelő adatokra bukkanak s e tekintetben nincs hiány. Ez az eset is magamatól jött, a parasztok panaszkodtak s 50.000 lei se tréfa. Herberger Gyulától kezdve sok szomorú esetét írtam meg a kivándorlásra csábításnak. Jól tudom, hogy a gazdasági és politikai helyzetnek milyen szerepe van abban, hogy a romániai ember meginduljon Délamerikába, de fajtámat nem hagyhatom prédául a kivándorlásból pénzélen modern rabszolgakereskedőknek.

Mindazt, amit írtam, állom és bizonyítani fogom. Csak egyen csodálkozom. Mikor mi itt különböző kalamitások, nyomások, moslékos nyilatkozatok között hősiesen harcolunk a kisebbségeknek innen kicsábított szerencsétlenségeiért, akkor akad magyar lap, amely kénytelen mai anyagi helyzetében a legzavarosabb forrásból, a kivándorlás hiénájától felszivni táplálékát s leközlőni olyan nyilatkozatokat, amelyek egész kiéptített védelmi akciónak gátat akar vetni az utálat, a megfélemlítés, a gyalázkodás és sárdobálás módszerével.

Ha Heller Izraelnek igaza lett volna, nem fordul aljas módszerhez, hanem a sajtótörvényre hivatkozással megfelelő hangú nyilatkozatot küld be nekünk s mi kötelességünk tudatában azt közöltük volna is. Sose zárkoztunk el a védekezés előtt. Ugy látszik, más védelme nem volt. Gyanúsításait visszaautasítom, gyalázkodásai nem érinthetnek. Elvárom a sajtópert. A tényeket meg nem történekké tenni nem lehet — még ügyész határozattal sem, amely nem jogerős.

Szücs Dezső.

TOZSDE

Zürich, március 16. Nyitás: Berlin 123'468, Newyork 518 fél, London 2481, Páris 2672 fél, Prága 1540, Budapest 0.0072, Bukarest 250, Bécs 0.0073'05.

Bukarest, március 16. Zárlat: Devizák: Font 975, frank 1065, svájci 39, lira 835, dinár 340, dollár 204 egy., osztrák 27 fél, magyar 26 háromn., szokol 595.

Zürich, március 16. Zárlat: Berlin 123 fél, Amsterdam 207'30, Newyork 518 fél, London 2483, Páris 2670, Milanó 2115, Prága 1540, Budapest 0.0072, Belgrád 835, Bukarest 250, Varsó 99 háromn., Bécs 0.0073'05.

Budapest, március 16. A hétfői értékpapír-zárlat: Angol-M. 34, Olasz. 20, Rima 140, Borsod-Misk. 210, Kőszén 3200, Ganz-D. 2600, Lipták 2225, Karton 86, Ofa 460, Magy. H. 402, Osztr. H. 159, Kes. B. 1122, Első Bp. 13'850, Urikányi 940, Ganz-V. 1140, Izzó 903, Cukor 2230, Naisci 1750, Leszám. 64, Salgó 547, Pesti H. 2660, Borsodi szén 61, Fegyver 700, Láng 90, Mütr. 121, Guttman 570, Trósz 148.

Budapest, március 16. A hétfői terménytőzsde. Gobanapiac üzletelen. Tiszavideki buza 597 fél, rozs 410, korpa 210, zab 292 fél, takarmányárpa 640, sörárpa 450—460 ezer korona.

Meghívó.

A „Nagyvárad Erdőipar r.-t.” Oradea-Mare-i cég folyó hó 26. napján d. u. 1/4 6 órakor hivatalos irodahelyiségében (Regele Ferdinand No. 21.)

Évi rendes közgyűlést

tart, amelyre a t. részvényesek azzal hivatalnak meg, hogy akik szavazati jogukkal élni óhajtanak, kötelesek a részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt a részvénytársaság pénztárára letétbe helyezni.

Tárgysorozat:

- az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése 1923—24. üzletévről.
- Mérleg, nyereség- és veszteség-számla elfogadása feletti határozathozatal.
- Határozathozatal az idei nyereség hovatartozása és az igazgatóság és felügyelőbizottság részére megadandó felmentvény tárgyában.
- Határozathozatal az igazgatóság és felügyelőbizottság díjazása tárgyában.
- Az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a módosítandó alapszabályok alapján leendő megválasztása.
- Alapszabályok módosítása.
- Esetleges indítványok.

Oradea-Mare, 1925. évi március hó 16.

Az igazgatóság

Comandamentul Diviziei 17-a.

No. 3060

Publicație

Garnizoana Oradea-Mare are nevoie de circa 14000 vagoane lemne de foc esentia tare predare in gari regiunea Bihor.

A doua licitație se va ține în ziua de Vineri 27 Martie 1925 în localul Comandamentului Diviziei 17-a Oradea-Mare, ora 10 a. m.

Garantia în natură (lemne) cu act legal sau numerar în recipisă a Casei de Depuneri,

Caetul de sarcine se poate vedea zilnic la comandamentul sau Președintele Comisiei de Aproximare, Colonei Păcală 12 Martie 1925.

Comandantul Diviziei 17-a.
General Hansu

*****

A félíx-fürdői katasztrófa egyik áldozatának három milliós kártérítési pere a vasut ellen

Megirtuk legutóbb, hogy Mihályi Irén marosvásárhelyi urileány kártérítési pert indított a CFR igazgatóság ellen három millió lei erejéig. Minálai Irén ugyanis 1923-ban a félíx-fürdői vasuti katasztrófa alkalmával súlyosan megsérült és mindkét lába több helyen eltört. Az urileány családja minden áldozatot meghozott, hogy ha sikerül, teljesen meggyógyítsák. Mikor azonban ez Nagyváradon nem sikerült, az orvosok tanácsára dr Erdős István orvos kíséretében Bécsbe utazott. Ott a legnevesebb orvosok kezelték, ennek dacára is a szerencsétlenül járt urileány egész életében sántítani fog. Ortophád cipőben és bötöl kénytelen járni. Csak az orvosi kezelés, a bemutatót számlák szerint, egy és egynegyed millió leibe került.

A legutóbbi tárgyaláson a vasut jogi képviselője azt állította, hogy nem volt felelősség arra, hogy Mihályi Irént Bécsbe vigyék, mert romániai orvosok is vannak, akik vetekeznek a bécsiekkel. Eppen ezért kérték szakértőtől kihallgatni Djuvarát, a királyi család háziorvosát és dr Jacobovici Emil kolozsvári egyetemi sebész professzort, valamint dr Pop Sándort, a kórház sebész-főorvosát és dr Gerő Sándor törvényszéki orvosszakértőt.

Az orvosi vizsga tegnap volt. Előzőleg a kórházban Mihályi Irén lábairól röntgen felvételeket készítettek, azután megkezdették az orvosi vizsgát.

A tárgyaláson, amelynél Nesselrode Károly elnököt, a vasutat dr Marcus jogügyi tanácsos, Mihályi Irént dr Markovics József ügyvéd képviselte. A periratok ismertetése után dr Markovics József hatvan eredeti okmányt, nyugtákat, számlákat, bizonyítványokat mutatott be, amellyel igazolja, hogy a költségekre tényleg olyan horribis összeget adtak ki.

Az orvosi vizsgálat és a tanácskozás délelőtt 10 órától fél egyig tartott és azon Djuvara professzor kivételével, a felek által kelt orvosi papírok részt. Az orvosok kijelentették a bíróságnak, hogy a szakértői véleményüket nyolc nap alatt írásban adják be.

A felek újabb tanuk kihallgatását is kérte és a bíróság a tárgyalás folytatását május 9-re halasztotta.

Láday István a kényszereregyezési rendeletről

A Consum legújabb számában dr Láday István, a kiváló jogtudós a kényszereregyezés megszüntetési rendeletről ezeket írja:

A minisztertanácsi határozat azt jelenti, hogy mostantól kezdve a kényszereregyezési eljárás kéri beadványokat a bíróság el fogja utasítani, de ha már be van adva a kérvény, azt az eddigi szabályok szerint kell elintézni. Aki tehát legkésőbb március 10-én beadta a kényszereregyezési kérést, annak ügyét az eddigi módon tovább tárgyalják és a kényszereregyezést jóváhagyhatják. Onként értetődik, hogy a már megkötött kényszereregyezések változatlanul érvényben maradnak.

Csupán annyi kétség merülhet fel a minisztertanácsi határozattal szemben, hogy mi történjék azokkal a kérésekkel, amelyeket március 11-ike előtt beadtak ugyan, de amelyekre a bíróság még semmi határozatot nem hozott, hanem a kérvény elintézetlenül hever. Ilyen kérvény sok van.

Ezekre nézve a helyzet a következő:

A minisztertanácsi határozat eredeti a „va fi incuriuntat” kifejezést használja, amit mi „engedélyezendett” szóval fordítottunk, feláldozva a magyar nyelvtant a fordítási hűség kedvéért. Ez azt jelenti, hogy azok a kérvények, melyeket a bíróság már vizsgálat alá vett és azokra oly értelmű első végzést hozott, mellyel az eljárást megindította, a további eljárás az ed-

digi szabályok szerint folytatható. Ha azonban a bíróság a kérdést nem intézte el, azt most már el kell utasítani, vagy ha a kérést már előbb elutasította, azt többé megújítani nem lehet. Ha a bíróság már határozott, de a határozat még nincs kézbesítve, döntő a határozat meghozatala, vagyis nem fontos, hogy a kézbesítés megtörtént-e, vagy sem.

Ha azonban az eljárás megindítását a bíróság március 11-én, 12-én, vagy 13-án rendelte el, mert akkor még nem volt kézben a hivatalos lap március 11-iki száma és nem tudta, hogy a kényszereregyezés meg van szüntetve, a határozat semmis, mert a döntő időpont a hivatalos lap megjelenésének napja, nem pedig az a nap, melyen a hivatalos lap a bírósághoz érkezett. Ezt mondta ki a bukaresti semmitőszék az 1922. március 15-én, 60. szám alatt kelt határozatában. Eszerint a március 11-én, vagy ezt követő valamely napon elrendelt kényszereregyezési eljárást sem lehet többé lefolytatni.

Csakis azok a kényszereregyezések folytathatók le tehát, amelyekben legkésőbb 1925. március 10-ig a törvényszék az eljárást megindította, bárha ebbeli határozata csak március 11-ike után kézbesítettik is.

SPORT

Dr Pelle János ünneplése a NAC közgyűlésén

Vasárnap délelőtt az Iparkamara nagytermében tartották meg a NAC rendes évi közgyűlését. A gyűlésen dr Pelle János elnökolt.

A megnyitó beszédében beszámolt arról, hogy a NAC az elmúlt évben megszerezte Nagyvárad bajnokságát és az országos döntőben a második helyre került.

A NAC mult évi nemzetközi tenniszversenve is igen szép eredményt produkált, végül sikerült a NAC-nak a Bihorullal megteremteni az új, Erzsébetligeti Károly trónörökös-pályát.

Amikor dr Pelle a beszámolónak ehhez a részéhez ér, az összes jelenlevők hosszú percekig állva ünneplik. Tény az, hogy dr Pellének az új sportterületésénél mulhatatlan érdemei vannak.

Szántó Sándor főtitkári jelentése után Kovács László pénztáros jelentésében megemlíti, hogy a sportegyesület mult évi deficitje 26884 lei volt.

A szakosztályok jelentése után megkezdődik az új tisztikar megválasztása.

Gárdos Andor indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel újból dr Pelle Jánost választja meg elnöknek. Dr Pelle meleg beszédben köszöni meg a bizalmat és ígéri, hogy minden személyeskedéstől menten a komoly sportcélok érdekében fog továbbra is dolgozni.

Társelnökök lettek: Grünstein Béla, Németh Pál. Tiszteletbeli elnökök: Gavrescu Constantin, Hollós Jenő, Karácsonyi Gyula, Kovács Pál, Kovács István, Schmidt Béla, Hartmann Sándor, Novák József. Ügyvezető elnökök: Guth Árpád és

Loránd János. Főtitkár Szántó Sándor, Tarnován Leontin. Titkár Stern József. Főpénztáros: Flegman Géza. Pénztárnok Goldmann Miklós és Romanszky Ede. Jegyzők: Löwenstein Reszó és Molnár Richard. Ellenőrök Jancsó Béla és Kovács László. Ügyész dr Steiner Sándor, Tennisz szakosztály elnöke Németh Pál. Intéző Horváth Géza. Fottball szakosztály elnöke Gárdos Andor. Athletikai szakosztály elnöke dr Pelle János. Birkózó szakosztály elnöke Hartmann Sándor. Torna szakosztály elnöke Busa Flórián. Vívó szakosztály elnöke Grünstein Béla. Úszó szakosztály elnöke Flegman Géza. Sajtóbizottsági elnök Berkes József. Titkár Lőrinc Miklós. Ötven tagú választmányt választottak meg. A pályaelőnök dr Szántó Sándor lett.

RHÉDEY-KERTI PÁLYA

Törökvs—CAMP 2:2 (2:0.)

Felállítás. Törökvs: Buchbinder, Barta, Székely, Grósz, Szilágyi, Sternberg, Zsiga, Gábor, Pless, Csomag, Pajtás.

CAMP: Czako, Mátray, Blank, Klein, Francz, Berkessy, Péterfi, Veszprémi, Kimminich, Dankó, Mészner.

Igen nagy érdeklődés előzte meg a petrozsényi CAMP mérkőzését. A CAMP fiatal csapat és ez ma még a játéknak is meglátzik. Az összjáték hiányzik, különösen a csatársor tájékoztatlan, a játékosok azonban igen jó erők és minden lehetőség meg van arra, hogy elsőrendű csapatát nöje ki magát.

Előbb csak mind a két csapat a másik képességét tapogatta, azután a Törökvs hamar felfejlődik és a 6-ik percben Csomag megszerzi az első gólt.

Változatos, szép játék következett a Törökvs fölényével. A 38-ik percben Mátray hencet vét és Barta tizenegyesből mesterien szép gólt lő.

Féldő 2:0 a Törökvs javára.

Szünet után is a Törökvs támad, de már az első harmadán a játéknak érezni, hogy a játékosok fáradtak. A CAMP jól bírja a tempót és átveszi a vezetést. A 15-ik percben Mészner lefutásából Péterfi gólt szerz. A 44-ik percben pedig Veszprémi szabad rúgással megszerzi az egyenlítő gólt.

Győri jó bíró volt.

Egyetértés—Makkabea 0:0.

A hirdett Törökvs—Egyetértés bajnoki mérkőzés elmaradt, mert a felek nem tudtak megegyezni a szükségbíró személyére és így az Egyetértés kétszer 30 perces barátságos mérkőzést játszott a Makkabeával. A játék egyáltalában nem volt érdekes és annyira lanyhán folyt le, hogy váiósággal untató.

Ezzel kapcsolatban kell foglalkoznunk a most kitört „pályakonfliktussal.” A Nagyvárad nem folytat egyesületi sportpolitikát, tehát teljesen pártatlan szemmel bírálja a helyzetet. Az a barátságos viszony, amely a mult évben már enyhült Várad két legjobb csapata között, most a két pálya harca révén újból kiélesedett. Mind a két egyesület azon törekszik, hogy bevételeit fokozza és mennél érdekesebb mérkőzést tartson. Ez idáig helyes, de helytelen az, hogy egyik egyesület különböző üggyekkel a másik mérkőzését megakadályozni ügykezzen. Vasárnap elmaradt a NAC—Törökvs ifjúsági bajnoki mérkőzés is éppen e miatt az áldatlan vita miatt. Nagyon helyes volna, ha a pártatlan szövetség már most erővel kézzel rendezné ezt a kérdést, hogy a nagyváradit sportot megmentse az elposványosodástól, hiszen a bírósátrák amugy is sokat árt a nagyváradit sportviszonyoknak.

SCHICK-es NŐ cipőit csak a „DERBY” cipőüzletben vásárolja.

Derby cipőüzletek: Nagyvárad

- I. Bulevardul Regele Ferdinand 2. szám, (Bazárépület)
- II. Strada Avram Jancu (volt Kossuth-utca) 5. szám.
- III. Strada Nicolae Jorga (volt Zöldfa-utca) 7. sz. alatt.

KAROLY TRÓNÖRÖKÖSPÁLYA

NAC-Bihorul 4:0 (0:0.)

(Bajnoki mérkőzés.)

Szép, élvezetes játék folyt le a két csapat között. Izgalmas, változatos játék mellett, habár a NAC fölénye tagadhatatlan, az első félidő eredménye 0:0.

A második félidő kezdetén a Bihorul vezet és csak a 10. percben veszi át a tempót a NAC és Markovits a megítélt tizenegyesből gólt szerez. A 18. percben Grünbaum, a 26-ikban Kinigli I. és néhány perc múlva Kinigli II. lőnek gólt. Ettől kezdve a játék ellanyhult és újabb eredmény nincs. Morár dr jól bíraskodott, mint rendesen.

VIDÉKI EREDMÉNYEK

Szatmár: Törekvés—NSC 2:0 (1:0.) Bajnoki. Bíró Negel. A második félidő 30. percében botrány tör ki és a bíró lefújta a mérkőzést.

Kolozsvár: Victória—Universitatea 1:1 (0:0) Bíró Nagy Lajos. KKASE—Haggibor 2:2 (1:1.) Bíró Pop. CFR—RAC 3:0 (0:0.) Bíró Adorján. Academia—KMTE 3:2 (1:1.) Bíró Salvan.

Arad: AAC—ATE 0:0. Bajnoki. Bíró Vastianu. AMTE—Gloria CFR 3:0 (0:0.) Bajnoki. Bíró Eisenmayer.

Temesvár: Kinizsi—TAC 3:0 (1:0.) Bajnoki. Bíró Suciú (Brassó.)

Brassó: CFR—BMTE 2:1. Bíró Buzna.

BUDAPESTI EREDMÉNYEK:

— Távirati tudósítás —

I. o. bajnokság.

FTC—UTE 2:1 (2:1)

Vasas—Törekvés 2:0 (1:0)

VAC—NSC 2:0 (0:0)

BEAC—BTC 1:0 (0:0)

Zugló—III. ker. TVE 1:1.

II. o. bajnokság.

33FC—UMTE 2:0.

Pajtás—BAK 1:0.

MAC—TTC 2:0.

EMTK—KTE 1:0.

KAOE—UTSE 1:0.

ETC—FTK 1:0.

Husos—Ékszerész 2:0.

Prágában az MTK a Deutscher Fußball

Clubbal 4:4 (3:1) döntetlenül játszott.

Husvéli locsoló parfümök

24 illatban izléses csomagolás, szép tüvegek, olcsó árak, már most kaphatók a

Savoly illatszerlárban

Bulevardul Regele Ferdinand No. 2.

Locsoló készülékek és szóró dugékból nagy raktár. Viszontelárusítóknak nagy engedmény.

KÁRPITOS

munkákat elsőrendű kivitelben készít:

Gidáli Manó

Ciorogariu (Uri)-u. 2. — Kész hencserek kaphatók.

MAH-JONG

elszámolási
BLOKKSONNENFELD
papíráruházában kapható.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Kedd: Postás Katica operett, B) bérlet.

Szerda: Fügefalevél operett, bérleten kívül.

Csütörtök délután fél 5 órakor: Nótás kapitány, Rohonczy Mihállyal, mérsékelt helyárakkal.

Péntek délután fél 5 órakor: Nótás kapitány, operett, Rohonczy Mihállyal, mérsékelt helyárakkal.

Szombat délután fél 4 órakor: Madarász operett, olcsó helyárakkal.

Szombat este 8 órakor: Várady Aladár 30 éves jubileuma.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Offenbach operett, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Csokoljón meg, vigjáték, mérsékelt helyárakkal.

Hétfő: Pillangó kisasszony opera, Marcus Rita felléptével és Alarcos kőrök énekes vigjáték A) bérlet.

Kedd: Pillangó kisasszony opera Marcus Rita felléptével és Alarcos kőrök énekes vigjáték B) bérlet.

A hét összes előadásaira a jegyeket már vasárnap reggeltől kezdve árusítja a színházi pénztár.

— Postás Katica. Ezen a darabon már alaposan meglátszik, hogy Huber Miksa, Zerkovitz füttyeinek megzenésítője és hangszerelője perben áll az operettek szerencsefiával. A színt és életet adó „csöndes társ” kiugrott és magára hagyta Zerkovitz mestert a Postás Katicánál néhány jól ismert jazz-bandel és amit a színlapok feltüntetett szerzőjéggel magának vallhat, az a néhány ártárvestált melódia és a kiskigyósi postahivatal mellett bánatosan kongó — kolomp. Mindazonáltal Zerkovitz mestert nem lehet eltüntetni a sikerek pódiumáról. Meg volt és meg van ma is a hálás közönsége és akárhogyan fordul is a dolog, Huberrel, vagy a nélkül, Zerkovitz füttyül a zenei nívóra és boldogan szelbeli be a kasszasikereket és a jól csengő tantiémeket. A szombaton bemutatott Postás Katica muzsikában messze maradt el az Árvácskától és librettó — ha ugyan erről egyáltalán beszélni lehet — néhány helyzetviccnél és sokszor fölhasznált humornál alig ad többet. A közönség egy részének azonban így is tetszett az operett, amit sok buzgalommal hozott ki a szombati bemutatón a társulat. Horváth Mici a címszerepben biztos és szép énekével kapott megérdemelt tapsokat, noha játékból ez alkalommal a kitűnő művésznő tempamentumát nélkülöztük. Az egyre fejlődő és igen ügyes Kertész Mancinál viszont egy kis mérséklés, némileg letompított játék férne el. Egyébként sok rutinnal adott egy szeleburdi bakfist és nagszerűen táncolt. A nők közül jó volt Pogány Janka, Benes Ilona, a férfiak közül pedig pompás figurát adott Bihari Nándor és sok természetes humort vitt szerepébe Stoll. Fratta játéka friss és megnyerő volt, az énekekkel azonban küzdött. Hangos sikert aratott Sós, aki egy vidéki cigányprímás kis szerepében kabinetalakítást alettt. Gróf rendezése kifogástalan.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI

— Fügefalevél. Most már semmi kétség sem férhet hozzá, hogy a szezon legnagyobb és legcresesitőbb operettje a Fügefalevél, mely eddig minden alkalommal szorongásig telt nézőteret vonzott. A Fügefalevél legközelebb szerdán kerül ismét színre, amikor is ismét alkalma lesz a publikumnak a frappáns jelenetek és az izgató-víg pikáns francia humoron mulatnia. A főszerepek Biczó Margit, Beteg Bébi, Kertész Manci, Bihari Nándor, Bihari Nándor és Stoll kezeiben vannak. A szerda esti előadás bérleten kívül megy.

— Várady Aladár jubileuma. Szombat este fontos ünnepség keretében jubilálja Nagyvárad színházi társadalmá Várady Aladárnak, a nagynevű karmesternek és zenészerzőnek 30-ik évfordulóját. 30 év óta dirigálja Várady Aladár a szebbnélsebb operákat és zenedarabokat és ebből a 30 évből 26-ot Nagyváradon töltött. Éppen ezért Nagyvárad egész közönsége szívvel-lelekkel ünnepelni fogja ezt a kiváló művészt, akinek működéséhez Nagyvárad kultúrájából igen sok függök. A jubileumi műsor az üdvözlések után egy nyitánnyal kezdődik, utána a Pillangó kisasszony II-ik felvonása következik Marcus Ritával a főszerepben és a műsort Várady Aladár Alarcos kőrök című egyfelvonásos operettje zárja be. A jubileumi műsort

a társulat hétfőn és kedden bérleti előadásban ismétli meg.

MOZI

— Az Apolló-mozgó vasárnap „A halálait kezei” filmet veite műsorra. Egy regény, amely a lelki szenvedéseken épül fel s amelynek főszerepét Conrad Veidt interpretálja. Jobb, kitűnőbb színész kezeibe valóban nem tehetné le senki darabjának sorsát. Egy szerencsétlenül járt zongoraművész szerepét játéza, akinek szétromcsolt kezei helyébe az operátor egy halálait kezei operálja át s mikor annak tudatára ébred, hogy vértől szennyes kezeket hord, a lelki fájdalom az örületbe kergeti. Tökéletes művészi teljesítmény ez, amit Conrad Veidt bemutat, mintha hallanók a lelki fájdalom kitörését, magával ragad bennünket, vele érezzük a fájdalmakat, vele szenvedünk. Nem tudjuk elképzelni, hogy valaki tökéletesebben játéssa meg ezt a nehéz szerepet, hiszen elejétől végig szenvedéseket kell a néma vásznon megszólaltatnia, halljuk a hangját, halljuk fájdalmának kifejezésait! Bátran állítjuk, hogy a sok-sok tökéletes művészi teljesítmény közül, amit eddig láttunk Conrad Veidttől, ez a legjobb, a leg tökéletesebb.

— Emil Jannings, Mia May, Erika Gläner és Wladimir Gardarow alakítják a „Szerelem tragédiája” című monumentális film főszerepét, amely ma látható a Dorian-filmzsinházban. A két részes, 10 felvonásos darab egy részben kerül bemutatásra. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

KEDDEN ESTE FÉL 7 ÓRÁKOR
ÁRVERÉS LESZ A
DOROTHEUMBAN

Ezúton hozzuk tudomására a t. közönségnek, hogy megbízottaink, kik anyaggyűjtés céljából, vagy bizonyos tárgyak megtekintésére házakhoz kimennek, a Dorotheum igazolványával vannak felszerelve és természetesen nevünkben megállapodást létesíteni csak ilyen igazolvány felmutatója jogosult.

Harisnyak, keztüük, fehérneműek
és különféle divatárak nagy választékban és legolcsóbban
SZENSZKI MIKLÓSNÁL Sas-passage

Nagy fehérnemű vásár

Kelenge vászon — — — — Lei 36 leutól
Batist chiffon — — — — „ 65 „
150 cm. Lepedő vászon — — — — „ 120 „
damaszt abroszok, szalvéták legolcsóbb árban
Ungár és Glück cégnél
Sas-passage főbejárat.

Tisztelettel értesítjük b. megren delőinket, hogy
tavaszi valamint nyári
angol
szövet
különlegességeim megérkeztek.

SCHWARTZ és RÖSENFELD
uri-szabók. Str. Coloman Rimanóczy-u. 2.

ELADÓ: Str. I. C. Brătianu (Szaniszló-u.) három lakás: Str. Episc. Ciorogariu (Uj-utca) két lakásos nagy kerttel: Str. Prințul Carol (Szilágyi Dezső-u.) magánház: Str. Otenia (Csengery u.) három ház: Str. Dr. Ion Ciordaș (Berkovits-u.) két magánház: Parcul Alba-Iulia (Bunyitay)-ligetben két ház: villák 500.000, 440.000, 260.000; közeliek szőlők 500.000, 420.000, 220.000, 180.000.

KIADÓ: Két lakás; magánpénz kisebb tételekben is.

CSAPÓ, Strada Akademiei 6. szám.

Arjegyzők kívánatra ingyen!

Ambrosi Fischer és Társai

Faiskolák és szőlő-tőlványtelepek r.t.-nél, Áld-Nagynyed

**Gyökerez
alanyvesszők**
gyümölcsfák,
gyümölcsfaalanyok,
oltott rozsák, spárga-
gyökök stb. elismert
legjobb minőségben
beszerezhetők

Regatul România deleg executor judecătoresc
Aleșd.

Nr. 19/1925

Publicațiune de licitație

Subsemnatul deleg executor judecătoresc aduce la cunoștință publică că lucrurile următoare s'a faoi, porci grâu porumb care s'au greșuit în 33.200 Lei în țamarea Francisc Kernács și art. repr. prin Dr Coloman Sebestyén în cautra urmaritului pentru 2000—3000 Lei cheltuele staverite până acuma se var vinde prin licitațiune fixată pe 23 Martie 1925 orele 14 în comuna Calatea pã locuința urmaritului.

Aleșd, la 4 Martie 1925.

deleg executor judecătoresc
A. Fried.

Eladó háztelkek és villatelkek.

A Gerliczy-utcai kocsihid bejáratánál, a város szívében és legszebb helyén, nagy jövőjű igen szép kisebb-nagyobb parcellák, kedvező fizetési feltételekkel is eladók. — A terület a legnemesebb faj szőlővel van beültetve, minden telektulajdonos egy-szersmint egy szép darab szőlőhöz juthat. —

Értekezhetni ugyanott vagy a tulajdonosnál:

Biró József

Str. Dorobantilor (volt Rulikovszky-ut) 8. sz. alatt.

Valódi Schweiniurtil zöld rovarpor

naftalin, külföldi lackok
nürnbergi művész ecsetek,
valamint összes festék
és kefeáruk a
legolcsóbbak

Rosenbergnél

Strada Rimanóczy-utca 2.

parosoknak nagy árkedvezmény.

Uri szabó üzletemet

a mai kor igényeinek
megfelelően berendezve
megnyitottam
Ugy hozott, mint saját elsőrendű anyagomból jutá-
nyos árban készítek uri ruhákat. — Elsőrendű munka.

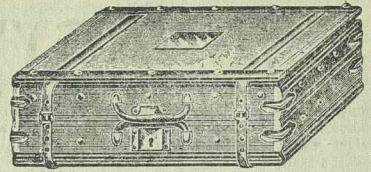
WOLLNER, uri szabó

Strada Gojdu (volt Beőthy Ödön-utca) 29. sz. alatt.

ÉRTESÍTÉS

BUKSZ MIKSA
villanyerőre berendezett kocsigyártó és special ló-
vasaló üzemét Strada Alexandril (Teleky-utca)
56. szám alá helyezte át. (Saját ház.)

A nagyváradai bőröndárú és táskagyár
Str. Cuza V da (Szacsvai-utca) 18. sz. alatt

Összes gyártmányai detailban is gyári árak mellett
kaphatók.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a

Dreher-Haggenmacher-sörgyár
BAVARIA duplamalátá és
MARCIUSI (világos kivitelű)
söreire.

Mindenütt kapható legjobb minőségű
sörök.

**Nézzé meg a
Budapesti
Nemzetközi vásárt**
(1925. április 18—27.)

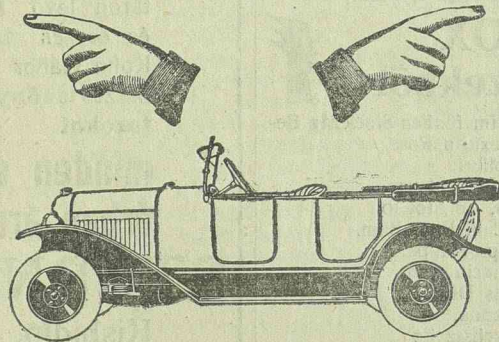
Kérjen tájékoztatást és felvilágosítást
a Kereskedelmi és Iparkamarától:
(Arad, Brassó, Kolozsvár, Marosvá-
sárhely, Nagyvárad, Temesvár).

(Elekcs iroda Braşov)

CITROEN

Michelin

Confort kaucsukkal!

CITROEN

Michelin

Confort kaucsukkal!

AUTOMOBILEK!

A világ leggazdaságosabb gépei!!!
Egyedüli képviselő Románia részére:

„NOËL” S. A. R. T. M.

105. Calea Victoriei, Bucuresti.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szó ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

Velenos és Váralján lakó olvasóink figyelmébe! Apró hirdetést vagy bármilyen lapunkhoz tartozó dolgot vigye be Str. Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 45. CORVINA könyv- és papírkereskedésbe, lapunk felé kiadóhivatalába, 555H

Levelezés

Tisztviselő. Vasárnap vártam jelzett helyen. Sajnálom, hogy nem találkoztunk. Özike. 621

Aroapolásra használja az Agi-örömet, melytől arcbőre szép, tiszta és üdül. — Kapható drogériákban és illatszertárakban. Főlerakat: Diána- és gyógyszerár Oradea-Mare.

LAKÁS

Butorozott szoba külön bejárattal kiadó, teljes ellátással vagy a nélkül. — Cím a kiadóban. 549

Apoló palotában levő 3 szobás modern udvari lakószoba elcserélendő 4-5 szobás lakással, csakis a központban. Leépítést fizet. Ajánlatot 4-5 szobás jellegére a Hegedüs Hirlapirodába. 260H

Két szoba konyha butor kiadó, lakás azonnal átvehető. Cím a kiadóban. 560

Két szobás, konyha, fürdőszobás modern lakás, magán házban Ujvaroson kiadó, értesítést ad dr. Váradai Ödön ügyvéd, Parcul Traian (Széchenyi-tér) 12.

Keresek azonnalra Stada Moldova (Kálvária-utca) közeliében, letelepítve dombon fekvő villában, egészséges, napos szobát, butorozva vagy anélkül három hónapi időtartamra. Címek kiadóba kérek. 624

3 szobás magánház teljes komforttal azonnal kiadó. Str. Delavrancea (Ritók-utca) 38. 618

Alkalmazás

Csecesmő gondozásban jártas fiatal asszony, egészséges, megbízható, tisztességes jobb nő urházhoz egy kis gyermek mellé ajánlkozik. Vidékre is elmegy. Bővebbet a Hegedüs Hirlapirodában. 625

Mindenest keresek azonnali belépésre. Dr. Faragóné, Str. Alea E. 2., III. 627

Intelligens izr. nő, önállóan főz, háztartásnőnek vagy házikasszonyként ajánlkozik. Helyben vagy vidékre. Címe a kiadóban. 617

Komolyabb gazdasági teendőben jártas nő keresek azonnali belépésre. Jelentkezni: Balázs-né, Str. Nic. Iorga (Zoldfa-ut.) 21. Telefon 8-15 623

ÓRÁK

szakszerű javítását legkomplikáltabbig a kifogástalanul

TISZAY

végül, Str. Alexandri (Teleky-ut.) 8. jutányos árak. Precíz munka

Mindenes szakácsnőnek 6 éves kisleánnyal ajánlom. Str. Lebedei (Haty-tyu-utca) 32. 622

Ügyes szobaleány keresetek jó bizonyítvánnyal. Cím: Sas Emil igazgató, Városi vasút. 632H

Adás-Vétel

Lámpaernő, párna, terítő, függöny montirozás, gobelin, filé, kelim, szmirna, humzés, ruhahorgolás, kabát, kosztüm, estélyi és utcai ruha olcsón készült. Nilgész-telep 100/02. szám Schwarcz-ház. (Repülőhíd mellett.) 188

Jóhal Mórtil: Egy magyar nábob. Dumastól: Fekete tulipán, Bragallone V. comte, Jávi orvos. Gárdonyitól: Hosszúhajú veszedelem, Átkozott józan-ság. Draschetől: Tied az élet, Pierre Benoittól: Atlantis. Veronától: Holnap kezdődik az élet. Ohnet-től: Rameau orvos című könyveket megvételre keresem cím a Hegedüs Hirlapirodában. 584H

4 szobás, fürdőszobás, eltolható magánház a központban 430.000 Leirért eladó. Vevő címét „Elfoglalható” jellegére kiadóba kérem. 628

Eladom: fajtisza, 7 hónapos him és 1 éves nőstény farkas kutyákat, elköltözés miatt. Cím a kiadóban. 620

Fényképész műteremhez 100 000 lei tőkével

szakember társat keresek.

A műterem Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) legjobban berendezéssel és 8 éves szerződéssel. (Evl 4000 Lei).
Értekezni: Madas, Strada Tudor Vladimirescu (volt Magyar-utca) 18. szám a.

Friss

fénymásoló

papír

(pozitív és negatív)

érkezett!

SONNENFELD R.-T.
papírüzletében

Riața Regina Maria (Bémer-tér) 3

Modern tölgyfa hálók

gyönyörű kivitelben olcsón eladók.

NEMES asztalosnál, Strada Jeromos 5. sz.

SHIMMY

és fox-blues ujdonságok a

Hegedüs Hirlapirodában

VOX
lemezekből

Ich hab' ein Stübchen im fünften Stock My Beautiful Mexican Rose.

Colibri.

Home in Pasadena.

Umberufen, Toi, toi toi.

I love my Culi Bom Bom.

Le Huppa Huppa.

Vergis- mein nicht.

Les Niuts Du-Bois.

Njanna,

Mein schatz ist

Samba di Jajo.

Divatos női kosztümök,

köpenyek és izléses francia ruhák készülnek:

Fülpő Dániel és nővére

női divat szalonjában,

Str. Dimitrie Cantemir (volt Beöthy Ödön-utca) 30.

Telefon 1000.

Telefon 1000.

LEGUJABB

DOMBORNÓMÁS

KERESKEDELMI LEVÉLPAPIROST

MEMORANDUMOT, SZÁMLÁT ÉS BORITÉKOT KÉSZÍT

»SUNFIELD«, ORADEA-MARE

STRADA VLAHUȚA (SZENT JÁNOS-UTCA) 29.

Kilakoltatásom

miatt rak-táron levő **zongoráim** és összes áruimat, valamint Kohn Gábor urtól megvásárolt összes szőnyeget és butorokat

minden elfogadható árban árusítom.

STERNBERG

Kishidő.

RUHÁKAT legolcsóbban FEST, TISZTÍT

gallérokat és kézelőket legszebben mos és vasal

SZABÓ LÁSZLÓ

Sf. Ladislau (Körös-ut.) 1.

Fiók: Bazárépület Boulevard Regele Ferdinand

Fajspis kutyá eladó. — Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30 jobbra 529H

Eladók kisebb-nagyobb házak, központban három szobás modern lakás, butorral együtt, három szobás udvari lakás butor nélkül, több üzletek kiadók. Értekezni: Popovics iroda, Str. Vlahuța (Szent János-utca) 4. 607

Egy komplett Paisander hálószoba eladó. Str. Alexandri (Teleky-ut.) 60. 619

10-es vasrámas, jó állapotban lévő cséplőszekrényt keresünk megvételre locomobil nélkül. Ajánlatokat Szentiványi és Deák malom címére kérünk küldeni. Tinca (Tenke) Jud Bihor. 570

Eladó tölgy íróasztal, ablakfüggönyök. Bul. Regele Ferdinand 10., II. 21. 626H

Keresek egy zongorát megvételre. Ajánlatokat Zongora" alatt a kiadóba 629

Ház a központban (2 részbe osztható) eladó. Cím a kiadóban. 630

Butorok

gyári áron kaph. tők a legfinomabbtól, a legolcsóbbig

Steiner butoragyárosnál M. Viteazul 12.

Világos körísfaháló, topolyabételes, olcsón eladó. Str. Hilaria (Pece-ut.) 13. Bóné. 631H

KULONCS

Gobelin, kelim és szmirna olcsón vállalk. Filébe állandó készlet. Cím: Str. Tabacilor (Timár-ut.) 8. sz. 225

Utlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges ényképek legolcsóbban Zenker fényképésznél, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 25. Fesvétel este fél 8 ig.

24 % kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezetel. Adásvételi Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Értékesítés délután. 406

Lakások

1-2-3 szobásak átadók 2 butorozott szoba konyha fürdőszoba központban sürgősen kiadó

házak

szőlők olcsón — beköltöztethető lakásokkal — megvehetők. — 30 éve fennálló vidéki üzlet átadó, esetleg társat keres

„ARDEAL”

közvetítő iroda

Főposta mellett

Telefon 2/3.

Remélem

tudja már, hogy a Pannoniában

vízumoztat

DEUTSCH a futár

Utteleveket elintézt.

Román-Magyar Magyar-Román

Ghetie szótár eladó a Hegedüs Hirlapirodában.

A város minden részén kisebb nagyobb beöltöztethető házakat tudok.

Butorozott szobák vannak. Gyönyörű villa 3 szobás a kassal, szőlővel sürgősen eladó — Bármilyen megbízást elfogad:

Özv. Zilaby Gyuláné ügynősk. g., Str. Alapi u. 1. Othon 1-4 ig.

Jól menő üzletre tehet szert, ha vásárol

sablonokat

Guttmann E.-nél Zárda-utca 2 sz., hol előrajzolás és perforálás is vállalknak